Dundadznieks

Nr. 10 (203) oktobris 2015 Dundagas novada pašvaldības izdevums

www.dundaga.lv

3. lpp. Nemaksāsim par gaisu!

5. lpp. «Ir jau arī smeldze...» Vidusskolas salidojumā.

6. lpp. Ar amfībiju uz Pāci, koncerts uz pils jumta.

8. lpp. *Kurzemītei* pirmais ekosasniegums, Kolkas pamatskolai — desmitais.

10. lpp. Vienā laivā — Somugru festivāls Kolkā.

Redaktora vārdi

Skolas maize

Aizvadīts Dundagas vidusskolas salidojums, pulcējot aptuveni 600 bijušo audzēkņu. Ne velti viens no absolventiem, Jānis Apsītis, sveicot savu skolu 70. dzimšanas dienā, pieminēja skolas lielo pievilkšanas spēku, ko, gadiem ejot, kādreizējie skolēni izjūt aizvien vairāk. Atgriezties gribas atkal un atkal, jo skolā gūta ceļa maize visam turpmākajam mūžam. Ne velti arī senos laikos tieši tāpat sauca mācību grāmatu — skolas maize. Tāpēc arī šajā avīzes laidienā ir tik liela vieta atvēlēta skolai un atmiņām.

Bet avīzi nākamgad, godājamie lasītāji, saņemsiet kā šogad. Tas ir, novada iedzīvotājiem tā būs pastkastītēs, tāpat arī pieejama Dundagā — domes ēkā un *Pienenītē*, Kolkā pagasta pārvaldē, Mazirbē — veikalā. Savukārt ārpus novada dzīvojošiem interesentiem avīzi nosūtīsim pa pastu. Nākamreiz publicēsim precīzus datus.

Alnis Auziņš

Vidusskolas pieturzīmes

Ar teju 600 absolventu līdzdalību saulainajā 26. IX atvasarā Dundagas vidusskola sagaidīja savus bijušos audzēkņus, svinot mācību iestādes 70. dzimšanas dienu.

Kā koncerta laikā sacīja 44. izlaiduma audzēkne, vidusskolas angļu valodas skolotāja un novada domes priekšsēdētāja vietniece Andra Grīvāne, šo salidojumu raksturo zīmes, ko uzsvēra arī svētku režisore Vaira Kamara. Zīmes, pieturzīmes, izsaukuma un jautājuma zīmes, piezīmes vecās dienagsrāmatās un daudzpunktes nodzeltējušās vēstulēs... Katram bijušajam audzēknim savas un katram izlaidumam kopīgās.

Zīme — vienojošā. Atkal vienu pēcpusdienu un vakaru viņi bija vienādi — tie, kas ierādušies kājām, jo dzīvo tepat Dundagā, un tie, kas uz salidojumu tiešām atlidojuši, kā 2001. gada absolvents Vilnis Siliņš no Bristoles Anglijā un 1994. gada absolvente Krista Gintere–Rutkis no Floridas ASV. Vienādas bija 3. izlaiduma absolventes Rasma Kēnigsvalde–Ekimane un Drosma Īvniece un Laine Šmite, kas beigusi skolu šogad. Kad viņi visi, daudzie simti, pulcējās pie Lielās jeb, kā šajā reizē jāteic, jaunās skolas, lai ietu uz pili, pat cilvēkos no malas dzima gan prieks, gan smeldze, jo viņi visi ir ne tikai vienai skolai piederīgi, viņi šķita gluži kā vienas lielas klases audzēkņi. «Vai tu atceries...» — ar to šajā vakarā iesākās tik daudzi teikumi.

Pieturzīme — svētbrīdis luterāņu baznīcā, viena no pirmajām, kas pulcēja dažādu gadagājumu bijušos skolēnus, lai, mācītāja Armanda Klāva aicināti, aizdomātos par cilvēka mūžu, lai atkal un no jauna mācītos Radītāja lielos likumus — cilvēks nav mūžīgs un nemājo ideālā pasaulē, taču cilvēkam viņa paša labad ir jādzīvo pateicībā un arī priecājoties par katram atvēlēto laiku, kurā skola ir ikvienam ļoti svarīgs dzīves sākumposms.

Pieturzīme — domes priekšsēdētāja un bijušā fizikas skolotāja Gunāra Laicāna pieņemšana Dundagas Mākslas un mūzikas skolas nule izremontētajā telpā pils trešajā stāvā, uzrunājot bijušos un esošos skolas darbiniekus un sakot viņiem paldies. Ziedi, pateicības raksti un jaukas dāvanas lietussarga formā, atgādinot, cik šī diena ir spoži saulaina.

Zīme kā zīme — nozīmīte, ko ikviens absolvents ieguva reģistrējoties.

Zīme — koncerts ar skolēnu dziesmām un deju, ar kori, kurā vienojās bijušie un esošie audzēkņi, ar absolventu atmiņām un uzrunām.

Zīme — pateicība un atbalsts. Brāļi Apsīši, 31. izlaiduma absolvents Arnis un 34. izlaiduma absolvents Jānis, mūsu godājamie mecenāti no *Kurekss*, dāvāja savai skolai apaļu summu, piekodinot to nenoēst, bet ieguldīt attīstībā. Poētiskā runā Jānis aicināja visus klātesošos padomāt par iemesliem, kas liek absolventam doties uz salidojumu. Varbūt atminējums rodams paša vārda cilmē? Absolventiem piemīt gājputnu sindroms. Bet kas tieši to uztur? Iespējams, vajadzība pēc tās maizes, ko devusi skola.

Zīme — foto, zīmējumi un gleznas *Lielajā skolā*. Gan tagadējo skolotāju un darbinieku, vidusskolas absolventu, kopīgs foto, gan skolas labvēļu — Jāņa un Arņa Apsīšu — foto un ziņas par viņu dāsno atbalstu savai skolai, gan bijušās audzēknes Lienes Rumpes gleznas un īss apraksts par sevi un nozīmīgākajiem skolotājiem — Intu Freiverti un Daci Čoderu, gan daudzu absolventu, kā Andas Apsītes, Leldes Dēvitas, Edgara Eizenberga, Edgara Matisona, Kristīnes Ozoliņas, Guntas Skujiņas un Ginta Šulca skolas laiku zīmējumi.

Zīme — bijušo pils laika skolas direktoru portretu galerija pie lielās zāles, kas gluži negaidot arī man, Rīgas Anrī Barbisa 11. vidusskolas (tagad Rīgas Franču liceja) absolventam, lika mirkli sastingt un pēc tam iegrimt atmiņās pēkšņā atskārsmē, ka Dundagas vidusskolas direktors no 1954. līdz 1956. gadam Ziedonis Vīksne bija manas skolas mācību pārzinis 70. gados...

Zīmju un pieturzīmju ir ļoti daudz — katram bijušajam audzēknim neatkārtojami savas un visai skolai kopīgās.

Alnis Auziņš
Visvalža Biezbārža foto

Izvirzīsim labākos!

Aicinām novada iedzīvotājus būt atsaucīgiem un līdz 20. X izvirzīt apbalvošanai savus darbīgos līdzgaitniekus! Anketas dabūjamas domes ēkā Dundagā, Kolkas pagasta pārvaldē, pašvaldības iestādēs un tirdzniecības vietās, kā arī elektroniski: *www.dundaga.lv*. Aizpildītās anketas jāiesniedz domē vai Kolkas pagasta pārvaldē.

Pateikties labākajiem ļaudīm ir Dundagas pagasta laikā radīta tradīcija, kas kļuvusi par stabilu vērtību. Tā pašvaldība var pateikties iedzīvotājiem par darbu un sabiedrisko aktivitāti. Tādēļ aicinām arī jūs, aizpildot anketu, izteikt savus ieteikumus mūsu novada Dundagas un Kolkas pagasta iedzīvotāju un uzņēmēju apbalvošanai ar novada prēmiju un pateicības rakstiem.

Atgādinām, ka vairs nepiešķir nominācijas, bet pasniedz Atzinības rakstus par nozīmīgu devumu kādā pašvaldības iedzīvotājiem būtiskā darbības jomā. Nomināciju *Par mūža ieguldījumu* aizstāj Goda raksts par ilgstošu un nozīmīgu devumu Dundagas novada iedzīvotājiem.

Goda raksts dibināts, lai novērtētu personu nozīmīgu un ilgstošu devumu Dundagas novada iedzīvotājiem.

Atzinības raksts dibināts, lai novērtētu personu nozīmīgu devumu novada iedzīvotājiem iepriekšējā gadā, piemēram, nozīmīga saimnieciskā darbība, nozīmīgs ieguldījums ģimenes vērtību stiprināšanā, nozīmīgs ieguldījums izglītības, kultūras, sporta vai sabiedriskajā jomā, drošsirdība.

Pateicības raksts dibināts, lai novērtētu personu nozīmīgus sasniegumus, piemēram, izglītojamā un pedagoga nozīmīgi sasniegumi Kurzemes novada, valsts vai starptautiska mēroga mācību olimpiādēs, konkursos un sacensībās; personas sasniegumi saimnieciskajā, izglītības, kultūras, zinātnes, sporta u. c. jomās, sasniegumi Dundagas novada popularizēšanā.

Ierosinājumus par pašvaldības apbalvojuma piešķiršanu izskatīs domes apstiprināta Apbalvojumu piešķiršanas komisija. Tās sēdes būs slēgtas, pēc vajadzības pieaicinot apbalvojamo izvirzītājus.

Labākos ļaudis apbalvos domes rīkotajos svinīgajos pasākumos 17. XI Kolkā un Dundagā.

Ruta Bērziņa,
Apbalvojumu komisijas vadītāja vietniece

Dundagā

17. X plkst. 11.00 mazo dundadznieku uzņemšana novada saimē.

21. X plkst. 10.00 Liepājas Jaunā teātra izrāde bērniem *Puteklīša piedzīvojumi*. Ieeja 1,50 €.

31. X Leģendu nakts.

5. XI plkst. 10.30 interaktīva izrāde bērniem *Vilks*. Ieeja brīva.

11. XI Lāčplēša diena. Plkst. 15.00 gājiens no vidusskolas, 15.30 piemiņas pasākums laukumā pie pils.

17. XI plkst. 18.00 Latvijas valsts proklamēšanas dienas pasākums. Plkst. 21.00 balle ar grupu *Liepavots*. Ieeja uz balli 3 €.

Kolkā

24. X plkst. 18.00 tautas namā Zane Jančevska programmā *Dziesmu dance* (sk. 11. lpp.). Ieeja 3 €.

11. XI Lāčplēša diena. Plkst. 18.00 no *Delfīniem* lāpu gājiens, 18.20 pie tautas nama piemiņas brīdis, ugunskurs un tēja.

17. XI plkst. 19.00 Latvijas valsts proklamēšanas dienas pasākums. Pēc tam balle ar *Lustīgo blumīzeru*. Ieeja uz balli 3 €.

Mazirbē

11. XI Lāčplēša diena. Plkst. 16.30 tautas namā filma, 19.30 lāpu gājiens.

21. XI Līvu karoga svētki.

Runas vīriem ir spēks rokās

Domes sēdē 24. septembrī

Pieņēma nomas objekta piedāvājumu atlases nolikumu telpām Kaļķu bibliotēkas darbības nodrošināšanai.

Pieņēma saistošos noteikumus *Grozījumi Dundagas novada domes 22.12.2011. saistošajos noteikumos nr. 25 «Par Dundagas novada pašvaldības līdzfinansējuma piešķiršanu»*.

No 01.09.2015. noteica biedrībai *Ziemeļkurzemes biznesa asociācija* telpu nomas maksu 20,65 € mēnesī bez PVN par 14,52 m².

Piešķīra 607 € finansējumu biedrības *Latvijas Piļu un muižu asociācija* rīkotam pieredzes apmaiņas braucienam uz Poliju un Vāciju no 28. IX līdz 4. X.

Palielināja logopēda darba slodzi pirmsskolas izglītības iestādē (PII) *Kurzemīte* uz 1,5 mēnesī un piešķīra papildfinansējumu darba algai 791,34 € (kopā ar 23,59%) 3 mēnešiem. Piešķīra 3662,81 € finansējumu no budžetā ietaupītajiem līdzekļiem 7. grupas personāla atlīdzībai. Uzdeva izglītības speciālistam un Kolkas pamatskolas direktorei novērtēt logopēda nepieciešamību un logopēda pakalpojuma piesaistes iespējas PII *Rūķītis*.

Atbalstīja Dundagas pils 1. stāva mākslinieciski arhitektonisko izpēti un piešķīra 1048 € papildfinansējumu no Skolēnu dziesmu un deju svētku budžetā ietaupītajiem līdzekļiem.

Piešķīra 200 € Dundagas sākumskolas ugunsdrošības trauksmes sistēmas projekta un tāmes izstrādāšanai no pašvaldības budžetā ienākošajiem līdzekļiem un nolēma paredzēt finansējumu ugunsdrošības trauksmes sistēmas ierīkošanai *Mazajā skolā*, ko skatīs, grozot budžetu.

Atcēla novada domes 27.08.2015. lēmuma nr. 143. 3. punktu.

Piešķīra 2100 € papildfinansējumu pašvaldības autotransporta remontiem un nolēma, grozot budžetu, ņemt vērā 720 € izdevumus par patērēto degvielu, 4 mēnešus pārvadājot vienu skolnieci.

Piešķīra 580 € papildfinansējumu pašvaldības policijas dienesta automašīnas uzturēšanai no budžetā papildus ienākušiem līdzekļiem un nolēma Attīstības un plānošanas komitejas sēdē oktobrī pārskatīt pašvaldības noteikumus par pašvaldības autotransporta un sakaru līdzekļu izmantošanu, arī par dienesta automašīnu izmantošanu nokļūšanai dzīvesvietā.

Apstiprināja novada domes 24.09.2015. saistošos noteikumus nr. 12 *Par Dundagas novada pašvaldības 2015. gada budžeta grozījumiem*.

Apstiprināja Dundagas vidusskolas, Dundagas pagasta PII *Kurzemīte*, Kolkas pagasta pamatskolas un Kolkas pagasta PII *Rūķītis* izdevumu tāmes un viena audzēkņa izmaksas 2015. gadā no pašvaldības budžeta atbilstoši iepriekšējā gada naudas plūsmas izdevumiem.

Nolēma Kubalu skolas–muzeja brīvos līdzekļus — 8300 € — un Nekustamo īpašumu un projektu ieviešanas nodaļas 2150 € novirzīt kopējā pašvaldības budžeta atlikumā un jautājumu skatīt atkārtoti kopā ar aktualizētajiem neiztērētajiem budžeta līdzekļiem un finansējamajiem pasākumiem ārkārtas domes sēdē.

Nolēma piedzīt no īpašumiem *Kalnāji*, *Maijpuķītes* un *Zilenes* nekustamā īpašuma 693,26 € nodokļa parādu bezstrīda kārtībā, vēršot piedziņu uz parādnieka naudas līdzekļiem un tam piederošo kustamo un nekustamo mantu.

Pilnvaroja novada pašvaldības izpilddirektoru pēc saskaņošanas ar domes priekšsēdētāju lemt par nekustamā īpašuma nodokļa parādu, kā arī ar to saistītās soda naudas un nokavējuma naudas (turpmāk — nodokļa parāds) dzēšanu: fiziskas personas nāves gadījumā, ja nav iespējams no mantiniekiem piedzīt nodokļu parādus; ja lēmums par nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu ir zaudējis spēku; ja parāda kopsumma nav lielāka par 15 € un septiņu gadu laikā no maksājuma termiņa iestāšanās nav pieņemts lēmums par nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu; individuālā (ģimenes) uzņēmuma (arī zemnieku vai zvejnieku saimniecības) dibinātāja (īpašnieka) nāves gadījumā, ja nav iespējams no mantiniekiem piedzīt nodokļu parādus; ja nodokļu maksātājs ir izslēgts no Uzņēmumu reģistra reģistriem un ja to paredz Komerclikums, ir iestājies kreditoru prasījumu tiesību noilgums; ja nodokļu maksātājs bija pasludināts par maksātnespējīgu, bet ir pieņemts tiesas lēmums par tā maksātspējas atjaunošanu un nodokļu parādu dzēšanu; ja pašvaldība nokavējusi kreditora prasījuma termiņa iesniegšanu. Izpilddirektora lēmumu var apstrīdēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās brīža Dundagas novada domē.

Atbalstīja biedrības *Dundangas sendienas* piedalīšanos Ināras un Borisa Teterevu fonda projektu konkursā ar projektu *Dundagas senioru aktīvai atpūtai un mākslinieciskai pašizpausmei* par kopējo summu 3725,51 €, ieskaitot PVN. Projekta īstenošanai vajadzīgo 384 € līdzfinansējumu garantēt no pašvaldības budžeta 2016. gadā.

Apstiprināja novada uzņēmējdarbībā nozīmīgāko rekonstruējamo pašvaldības grants ceļu noteikšanas atlases kritērijus.

Atcēla pašvaldības Būvvaldes 05.06.2015. lēmumu nr. 15-6/12 un uzdeva Būvvaldei atkārtoti izskatīt novada pašvaldībā 13.06.2015. saņemto personas iesniegumu.

Pieņēma *Medību koordinācijas komisijas nolikumu*.

Grozīja domes 27.11.2014. lēmumu nr. 288 *Par Medību koordinācijas komisiju*: izslēdza no komisijas pašvaldības nekustamo īpašumu nodokļa administratori.

Atļāva izstrādāt zemes ierīcības projektus nekustamo īpašumu sadalīšanai — *Pumpuru* sadalīšanai 3 daļās un *Jaunklāvu* sadalīšanai 2 daļās. Piekrita sadalīt nekustamo īpašumu *Grāvīši*, atdalāmajam zemes gabalam piešķirot nosaukumu *Tārtiņi*.

Pieņēma Dundagas novada pašvaldības 24.09.2015. saistošos noteikumus nr. 11 *Par vidi degradējošu, sagruvušu vai cilvēku drošību apdraudošu būvju aplikšanu ar nekustamā īpašuma nodokļa likmi 3 procentu apmērā*.

Pieņēma zināšanai saistošo noteikumu *Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā* projektu un uzdeva Centrālajai administrācijai precizēt to līdz 09.10.2015.

Protokolu pārlūkoja Sandra Kokoreviča

Kas jauns novadā?

Par paveikto un iecerēto stāsta domes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns.

— Par Dundagas dīķa atjaunošanas ieceri esam rakstījuši vairākkārt. Kas jauns?

— Visa lielā projekta iznākums lielā mērā saistās ar pašvaldības sadarbību ar a/s *Latvijas valsts meži* (LVM). Tiešām, par to agrāk jau esam ziņojuši. Pašvaldība ir nosūtījusi vēstuli LVM par sadarbības iespējām. Oktobrī ir plānota tikšanās, lai pārrunātu mums svarīgos jautājumus. Iecerētie priekšdarbi, dīķa izpēte, ir padarīta. Nākamajam solim jābūt tehniskajam projektam.

Jūs pēdējās divās avīzēs ziņojat par LVM jaunās mītnes celtniecību, par simboliskās kapsulas iemūrēšanu. Tas apliecina, cik šis jautājums ir komplekss — LVM jaunā ēka, parks, dīķis.

— Kā vērtējamas mūsu pašvaldības iespējas iekļūt lielajā, kopīgajā projektā par kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu, sadarbojoties ar Ventspili?

— Attīstības un plānošanas daļa 17. IX prezentēja pašvaldības iespējas lielajos projektos. Pašvaldībai vienai pašai tādos ir grūti piedalīties, tāpēc ir svarīgi atrast partnerus. Projektā par kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu mums tiešām ir ļoti svarīgi sadarboties ar Ventspils pilsētu un novadu. Dundagas novada pārstāvji kopā ar ventspilniekiem piedalījās pārrunās Kultūras ministrijā, klātesot arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas speciālistiem. Līdztekus ventspilniekiem mēs iepazīstinājām ar savu redzējumu. Ļoti vēlamies, lai projektā iekļautu ne vien Kolkas *Pastnieku* ēku, bet arī Dundagas pili.

Ar savu uzdevumu galā tikām, mājas darbu bijām labi izpildījuši. Tagad abām ministrijām jāvienojas par tālākajiem nosacījumiem. Gaidām viņu atbildi.

— Krietni mazāka mēroga jautājums, bet Dundagai gauži nozīmīgs — jaunas grupas atvēršana bērnudārzā *Kurzemīte*.

— Jā, telpas jau ir izremontētas, daļa mēbeļu — sagādātas. Vajag papildu personālu, piemaksu muzikālajai audzinātājai. Septembra Finanšu komitejā lēmām par personālsastāva darba samaksu, ko apstiprināja domes sēdē. Novembrī grupa jāatver.

— Septembra avīzē ziņojām par Klientu apkalpošanas centra (KAC) izveidi domes ēkā — *Līkajā muižā*.

— Tā ir. Tas ir valsts iestāžu pakalpojums, lai iedzīvotājiem mazāk būtu jābrauc kārtot lietas uz Talsiem. Projekts ir apstiprināts, nauda — piešķirta. Neliela papildu slodze būs diviem pašvaldības darbiniekiem, viņiem acīmredzot vajadzēs papildināt zināšanas kursos. Celtniekiem — SIA *Erteks* — jāremontē telpas, jānodrošina piekļuve cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Būs jāsamazina sliekšņi, jāierīko tualetes invalīdiem, pie domes ēkas ārdurvīm būs invalīdiem domāta zvana poga. Kad to nospiedīs, domes darbinieki palīdzēs iekļūt ēkā.

Pašam pakalpojumam, saziņai ar valsts institūcijām, būs atvēlēts dators, un mūsu darbinieks ierādīs, kā to šim nolūkam izmantot. Pakalpojums ir domāts visiem novada iedzīvotājiem.

Darba laiks būs tieši tāds pats kā visai *Līkajai muižai*, tas ir, otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no plkst. 8.00 līdz 17.00 ar pusdienas pārtraukumu no 12.00 līdz 13.00, pirmdienās — no 8.00 līdz 18.00, piektdienās — no 8.00 līdz 15.00 bez pārtraukuma.

KAC ierīkošana nozīmē pārmaiņas domes telpu izmantošanā. KAC atradīsies ēkas centrā, kur ir sekretāres lietvedes Daces Kurpnieces darbavieta un kur strādā Dzimtsaraksta nodaļas vadītāja Rita Langmane. Tualete invalīdiem atradīsies pašreizējās Bāriņtiesas vietā. Bāriņtiesa pārcelsies uz jurista kabinetu, bet jurists — uz otro stāvu.

Pieredzes iegūšanai ciemojāmies pie kaimiņiem Rojas novadā, jo tur divus gadus jau ir noticis līdzīgs pilotprojekts.

— Rudens nozīmē arī skatu uz jauno budžetu.

— Taisnība. Septembra vidū esam sākuši pirmos darbus. Paredzami trīs galvenie posmi: sagatavošana, apspriešana un pieņemšana.

Esam sprieduši, kā uzlabot darbu saistībā ar budžeta izveidi un naudas lietderīgu izmantošanu, un priecājos, ka radušies vairāki vērtīgi priekšlikumi. Līdz šim ir bijis tā — ja gada beigās kādai struktūrvienībai ir naudas ietaupījumi, to izlieto, taču diemžēl ne viennēr pārdomāti. Steiga, *apgūstot* naudu, ir slikts padomdevējs. Turpmāk tam gribam pieiet kompleksi, kopīgi izlemt, kādus tehniskos projektus no ietaupītā varētu izstrādāt, tos sarindot pēc nozīmīguma un tad arī īstenot. Par to būtu jāsprież ar deputātiem ārkārtas sēdē.

Budžeta izstrādei ir radīta darba grupa, un galvenie pieturas punkti ir naudas paredzēšana atalgojumam, pašvaldības darbības uzturēšanai un attīstībai, īpaši pievēršot uzmanību pēdējai sadaļai, kam šā gada budžetā diemžēl neatradās līdzekļi.

Otrs svarīgs jaunums — līdz šim, pieņemot budžetu, domes priekšsēdētājs ir sagatavojis ziņojumu, bet tagad esam nolēmuši, ka priekšsēdētājs to sagatavo jau iepriekš, lai tas būtu orientieris, sākot budžeta izstrādi. Jāapzinās, kas būs mūsu prioritātes. Vienu jau tagad varu nosaukt — jaunās ģimenes ar bērniem. Tam arī jāatspoguļojas budžetā, piemēram, kā bērnu rotaļu laukumam.

Priecājos, ka darba grupa labi strādā, pulcējoties divreiz mēnesī. Grupu vadu es, tajā ir deputāti Aldons Zumbergs, Andra Grīvāne, Gunta Abaja, Kolkas pagasta pārvaldnieks Aldis Pinkens, arodbiedrības vadītāja Ruta Emerberga, finansiste Zinta Eizenberga, Kultūras pils direktore Baiba Dūda, Kancelejas vadītāja Sandra Kokoreviča un vēl citi speciālisti. Mūsu galvenais princips ir — katram jāpauž savs viedoklis. Piemēram, spraigi diskutējām par apkopēju darbu. Kad kādu jautājumu esam vispusīgi aplūkojuši, tad to virzām uz komiteju sēdēm. Baiba Dūda ir prezentējusi redzējumu par kultūras darbu, aplūkojam arī Saimnieciskā dienesta darbību. Risinām jautājumus, kam agrāk maz pievērsām vērību. Ne velti šī sasaukuma sākumā mums pārmeta, ka ir pārāk maz apspriežamo jautājumu. Septembra Finanšu komitejas sēdē bija sešpadsmit!

Iepriecinoši, ka pašvaldības darbinieki mēneša sākumā atkal pulcējas informatīvajās sapulcēs.

Darbu sākusi apbalvošanas komisija. Aicinām iedzīvotājus aizpildīt anketas, lai valsts svētkos varētu apbalvot labākos ļaudis.

Uzklausīja Alnis Auziņš

Ar putnu ģerbonī

Līvāni — atslēga Latgales vārtos. Tieši šajā pilsētā, kuras ģerboni rotā sidraba vanadziņš virs pāļa, simbolizējošs augstu lidojumu, mūsu novada pārstāvjiem 19. IX bija iespēja satikties ar citiem *putniem* jeb pašvaldībām, kuru ģerboņa attēlu rotā kāds no putniem, pārspriest aizgājušā gada notikumus un visiem kopā priecāties par sidraba vanadziņa saimnieku paveikto savā pašvaldībā.

Par lidojuma augstumu varējām pārliecināties mājinieku sarūpētā jaukā pašvaldības iestāžu apmeklējumā visu dienu. Atkalsatikšanās prieks mijās ar jaunām iepazīšanām un jaunu atziņu gūšanu. Arī mums latgaliešu valoda nebija šķērslis — gan dziedājām latgaliešu dziesmas, gan piedalījāmies lielajā tautasdziesmu ķēdē, gan ar kurzemnieku pieskaņu izrunā skaitījām latgaliešu tautasdziesmas.

Vēlreiz un vēlreiz ir jāsecina, ka aiz katra liela darba stāv *dulls* un azartisks cilvēks. Līvānos redzējām brīnišķīgu bibliotēku, kuras darbinieks elektroniski izsniedz un nodod grāmatas, jauniešu brīvā laika pavadīšanas centru *Kvartāls*, skaistu bērnudārzu, kurā katru dienu, rūķu sagaidīti un pavadīti, apmeklē vairāk nekā 300 bērnu, amatniecības centru un citas vietas.

Pirms četriem gadiem arī Dundagā bija salidojuši *putni*, un, tā kā tas bija jubilejas pasākums (10 gadi), toreiz centāmies no sirds, lai mūsu ciemiņi justos īpaši gaidīti. Prieks, ka joprojām, kad satiekamies, kāds no pasākuma dalībniekiem pienāk klāt un saka: «Kā mums patika pasākums Dundagā! To nevar aizmirst tāpat kā bērnības atmiņas...» Arī šoreiz! Tādos brīžos ir lepnums par mūsu cilvēku spēju mobilizēties un dot savu artavu kaut kā laba tapšanā.

Šogad pasākumu apmeklēja 14 pašvaldības no visas Latvijas, un pēc brīnišķīga Līvānu pašdarbības kolektīvu snieguma un laba vēlējumu saņemšanas no citiem *putniem* atvadījāmies ar domu tikties nākamajā gadā. Tā kā lielākā daļa putnu savu mājvietu ir raduši Latgales un Vidzemes ģerboņos, nākamgad jādodas uz gudrākā putna — pūces — mājvietu, proti, uz Neretas novadu.

Sandra Kokoreviča

Skaidro lietpratējs

Par atkritumu tvertnēm

Nekustamo īpašu apsaimniekošanas speciālists Guntis Kārklevalks un SIA *Ziemeļkurzeme* valdes loceklis Andrejs Bāliņš aicina dauddzīvokļu māju iedzīvotājus atbildīgi piepildīt kopīgās atkritumu tvertnes — konteinerus.

G. K.: — SIA *Ziemeļkurzeme* ir noslēgusi līgumu ar atkritumu apsaimniekotāju Dundagas novadā, SIA *Eco Baltia vide*, par atkritumu konteineru izvešanu pie daudzdzīvokļu mājām Dundagā un Jaundundagā. Uzņēmums saņem rēķinu par atkritumu izvešanu un tālāk iekasē naudu no māju iedzīvotājiem. Diemžēl iedzīvotāji bieži neapdomīgi piepilda konteinerus, iemetot tajos nesaplacinātas kartona kastes vai citus lielgabarīta atkritumus, tāpēc tvertne ļoti ātri piepildās, un tajā vairs nav vietas sadzīves atkritumiem. Vāks paliek vaļā, bet pietiek ar dažu centimetru platu spraugu, lai pēc līguma nosacījumiem pakalpojuma sniedzējs jau rēķinātu papildu apjomu, kas savukārt palielina rēķinu. Cieš paši iedzīvotāji — tukša gaisa dēļ maksā vairāk.

Aicinām stikla iepakojumu un plastmasas pudeles mest šķirotajiem atkritumiem paredzētajās tvertnēs: **zaļajās** stikla burkas un stikla pudeles, bet **dzeltenajās** papīru, maizes maisiņus, krējuma un jogurta traukus — gan baltos, gan caurspīdīgos, margarīna traukus, caurspīdīgās kastītes, kurās veikalā pārdod salātus, un lūstošās kastes, kurās pārdod kūkas, kā arī izmazgātas eļļas pudeles — plastmasas un skārda, veļas mazgājamā līdzekļa plastmasas pudeles, tetrapaku plastmasas vāciņus, plastmasas vai papīra saldējuma kastītes, krējuma trauciņus, metāla un plastmasas vāciņus u. tml. Šīs tvertnes atrodas Dundagā, Brīvības ielā 3 un Saules ielā 4. Stiklam paredzētie konteineri atrodas arī pie veikala *Aibe* Talsu ielā un pie autobusa pieturas Dundagas centrā. Ja nevēlaties atkritumus šķirot, tad vismaz vēlams plastmasas pudeles, tetrapakas un cita veida iepakojumus saplacināt. Liels paldies visiem aktīvajiem cilvēkiem, kas cenšas atkritumus šķirot pēc labākās sirdsapziņas!

A. B.: — Jo vairāk šķirosim atkritumus, jo mazāk maksāsim, turklāt šādi veicināsim arī otrreizējo izejvielu pārstrādi, tāpēc aicinām iedzīvotājus šķirot atkritumus īpaši tiem paredzētajās vietās.

Pie daudzstāvu namiem atrodas trīs vai četri konteineri. Gadās, ka viens ir piebāzts ar kaudzi, bet līdzās otrs ir pustukšs. Lūdzam iedzīvotājus pašus pasekot līdzi un piepildīt tvertnes vienmērīgi, tādējādi paši sev nesadārdzinot pakalpojumu.

Un vēl. Iemītnieki, atstājot dzīvokli, nevajadzīgās grāmatas un mēbeles mēdz samest konteineros. Lūdzam sazināties ar mums vai Saimniecisko dienestu, mēs palīdzēsim atrast iespēju citur nolikt nevajadzīgās lietas. Citādi, iztukšojot vienu dzīvokli, tvertne uzreiz ir pilna.

Fotogrāfijā redzams pārpildīts konteiners, kas uzreiz palielina atkritumu izvešanas rēķinus.

Uzklausīja Alnis Auziņš
Gunta Kārklevalka foto

• Atkritumus šķirojot un kartonu liekot bezmaksas papīra un kartona konteinerā, šī tvertne nebūtu pārpildīta, un maksājamais rēķins iznāktu mazāks.

Par kārtību mūsu novadā

Pēc publikācijas iepriekšējā *Dundadzniekā* par tikšanos Mazirbē, kur bija skarts arī jautājums par nesakoptajiem īpašumiem Sīkragā, kā arī pēc kāda kinologa, suņa īpašnieka un jurista vienā personā zvana uz sarunu aicināju pašvaldības policistu Jāni Simsonu.

Vispirms runājām par aizlaistajiem īpašumiem. J. Simsons sacīja, ka novadā apsekoti 30 īpašumi, to skaitā arī Sīkragā, turklāt pa divām trīs reizēm. Prieks par īpašniekiem, kas, nevēloties, lai viņiem uzliek sodu, savus īpašumus ir saposuši. Pērn tādi ir bijuši divpadsmit.

Ir dažādas problēmas, piemēram, nav zināmi īpašnieki vai viņu adrese. Vietām īpašnieki bieži mainās, zemesgrāmatas nav nokārtotas. Tāpat daudzi īpašumi ir ieķīlāti bankās. Ir īpašnieki, kas dzīvo ārzemēs.

Ja pašvaldības policija apsekojot atklāj nesakārtotus īpašumus, tad vispirms noskaidro īpašnieku un uzsāk administratīvo lietvedību — sastāda administratīvā pārkāpuma protokolu, ko izskata Dundagas novada administratīvā komisija, kas uzliek sodu. Pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (LAPK) 51. panta 2. daļas par obligāto zemes aizsardzības pasākumu nepildīšanu un zāles nepļaušanu, lai novērstu kūlas veidošanos, fiziskām personām uzliek 140–700 € naudas sodu. Ja sastāda protokolu, uzreiz var uzlikt 140 € sodu.

Ir īpašnieki, kas pavasarī, lai nebūtu jāpļauj zāle, to nodedzina. Pēc LAPK 179. panta 4. daļas par pērnās zāles (kūlas) dedzināšanu fiziskām personām uzliek 280–700 € naudas sodu. Tikko sastāda protokolu, var uzlikt sodu. Administratīvo lietvedību var uzsākt 6 mēnešos no pārkāpuma konstatēšanas brīža un sodu var uzlikt 9 mēnešos no protokola sastādīšanas. Cik zināms, šogad vien kūla dedzināta 4 reizes: Dundagas parka aizsargjoslā, Vīdalē, pie Nevejas ceļa un Andreja Upīša ielas galā uz Pāces pusi. Turklāt parkā kūlu bija aizdedzinājuši huligāni. Arī tā var notikt, ja nesakopj savu īpašumu. Tāpēc vien, ka ap ēkām nav nopļauta pērnā zāle, tā var nodegt kopā ar dārgām materiālajām vērtībām. Kādam vienkārši niez nagi, viņš garāmejot aizdedzina kūlu, bet uguns, strauji virzoties uz priekšu, iznīcina ēkas un arī mantas, kas tur atrodas. Trīs personas par kūlas dedzināšanu administratīvi sodītas, viena persona nav noskaidrota.

Bieži vien nekoptajos īpašumos atrodas tā saucamie grausti. LAPK 152. panta 4. punkts par ēku laicīgu neiekonservēšanu un par ēkām, kas degradē vidi un apdraud cilvēku veselību un dzīvību, paredz atbildību, 70–570 € sodu. Pašvaldības saistošie noteikumi nr. 11 *Par nekustamo īpašumu kopšanu un uzturēšanu* paredz, ka par zemes gabala kopšanu atbild zemes gabala īpašnieks vai valdītājs; par būvju un ēku uzturēšanu atbild būves vai ēkas īpašnieks (valdītājs). Starp citu, sakopt īpašumu nozīmē arī pielikt mājai numura vai nosaukuma plāksnīti. 24. IX domes sēdē apstiprināja saistošos noteikumus par vidi degradējošu, sagruvušu vai cilvēku drošību apdraudošu būvju aplikšanu ar nekustamā īpašuma nodokļa 3 procentu likmi.

Kas attiecas uz suņiem un kaķiem, pašvaldības policija vēl nevienu suņa īpašnieku nav ne brīdinājusi, ne sodījusi. Dažiem ir izteikti aizrādījumi, ka suns jāved pavadā, pretī saņemot necenzētu vārdu birumu. Ja suns ir bez uzpurņa, nevar taču zināt, vai viņš ir bīstams vai ne. Pašvaldības policija neķer ne klaiņojušus kaķus, ne suņus, jo policisti nav apmācīti to darīt, viņiem nav aprīkojuma un nav, kur dzīvniekus likt. Policisti var būt klāt, kad tas notiek. Ar suņu un kaķu ķērājiem līgums jāslēdz pašvaldībai, bet tas ir dārgs prieks.

Uz patversmi pašvaldības policisti aizveduši 6 suņus. «Kārtība ir tāda, ka, pieķerot suni, kas klaiņo, sastādām protokolu un uzņemam video. Bijām internetā ielikuši suņu fotogrāfijas un video, aicinot īpašniekus atsaukties. Klusums. Esam riskējuši ar savu veselību un dzīvību, vedot suņus uz patversmēm Talsos un Tukumā. Tur suņi arī ir palikuši, jo neviens savu mīluli nav meklējis. Diemžēl», teica J. Simsons.

Novadā turpinās arī atkritumu apsaimniekošanas kontrole, kas sākta 2012. gadā. Cilvēki kļuvuši apzinīgāki: daudzi slēguši līgumu par atkritumu apsaimniekošanu vai pērk marķētos atkritumu maisus. LAPK 75. panta 2. daļa paredz, ka par sadzīves atkritumu radītāja vai īpašnieka nepiedalīšanos pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu savākšanā fiziskajām personām uzliek 70–700 € sodu. Pērn izteikti 49 brīdinājumi, šogad jau ir 8 aizrādījumi.

Policijas inspektors uzsvēra, ka galvenais jau nav sodīt, bet panākt, lai cilvēki ievēro sabiedrisko kārtību, sakopj savus īpašumus, pieskata savus mājdzīvniekus, piedalās atkritumu apsaimniekošanā. Viņš arī atzinīgi novērtēja policijas inspektora Kārļa Bogdana padarīto, jo tieši otrais darbinieks, kurš sāka strādāt 2013. gadā, kontrolēja nesakārtotos īpašumus un kārtoja lietvedību šajos jautājumos. Kopš septembra sākuma J. Simsons novadā strādā viens pats, arī valsts policijas darbinieka šeit nav. J. Simsons atzina, ka visiem darbības virzieniem nepietiek laika, jo jāpatrulē gan dienā, gan naktī, jākontrolē nesakārtotie īpašumi un atkritumu apsaimniekošana. Galvenās rūpes, protams, ir gādāt par sabiedrisko kārtību.

Tikāmies policijas inspektora kabinetā, un pāris stundas ne tikai runājām, bet varēju pavērot arī viņa darbu ikdienā. Redzēju, cik biezas ir mapes ar lietvedības dokumentiem. Vairākkārt skanēja telefona zvans, bet neviens no tiem neaicināja uz izsaukumu. Kādā brīdī ieradās iereibis vīrietis, kas uzvedās agresīvi, cenšoties izraisīt konfliktu. Viņš pārmeta policijas inspektoram, ka no viņa partneres pieņemts iesniegums. J. Simsons paskaidroja, ka iesniegumu saņēmusi Valsts policija un vīrietim pašam savi konflikti jārisina civilizēti. Persona kļuva vēl agresīvāka, bet telpu atstāja.

Policijas inspektoram, tāpat kā Sociālā dienesta darbiniekiem un Bāriņtiesas vadītājai, galvenokārt nākas saskarties ar cilvēka dabas tumšāko pusi, tāpēc parasti arī pret šiem darbiniekiem viņu klienti vai kāds cits, kam nesakārtota iekšējā pasaule, nepelnīti izgāž savas dusmas un naidīgumu, nevis meklē un atzīst savas vainas.

Diāna Siliņa

Piemiņas kapsula iemūrēta!

Augusta *Dundadzniekā* rakstījām par Dundagas parka aizsargzonā uzsākto a/s *Latvijas valsts meži* (*LVM*) biroja būvi. 16. IX ēkas pamatos svinīgi iemūrēja kapsulu ar vēstījumu nākamajām paaudzēm.

Pirms šis nozīmīgais brīdis bija pienācis, a/s *LVM* Komunikācijas daļas vadītājs Tomass Kotovičs aicināja svinīgās uzrunas teikt SIA *Selva Būve* valdes priekšsēdētājam Rolandam Orlovskim, Dundagas novada domes priekšsēdētājam Gunāram Laicānam un a/s *LVM* Ziemeļkurzemes reģiona vadītājam Aldim Feltam. R. Orlovskis sacīja, ka jebkura būvnieka sapnis ir būvēt interesantu un sarežģītu ēku, un izteica cerību, ka tā būs tikpat pamatīga kā pils un parks. G. Laicāns, nosaucot novada atslēgas vārdus, kā trešo minēja mežus — 73% no mūsu novada teritorijas noklāj zaļais zelts. «Mēs šeit rakstām vēsturi», viņš uzsvēra. Savukārt A. Felts savu uzrunu sāka ar vārdiem: «Mēs šo ēku bijām pelnījuši jau sen». Viņš atzina, ka tā radījusi vispirms vilšanos, bet patīkamu, jo «pārliecinājāmies, ka Latvijā iespējami arī godīgi, saprotami un realizējami iepirkumi». Par to A. Felts izteica atzinību a/s *LVM* komandai, kas pie iepirkuma strādājusi. Viņš pateicās arī celtnieku saimei, 16 pretendentiem, kas piedalījās iepirkumā. «Izvēle būvēt šeit ēku apliecina, ka a/s *LVM* ir nozīmīgas ne tikai globālās vērtības, bet arī lokālās. Esmu pārliecināts, ka tie, kas pie mums strādās, un klienti un sadarbības partneri, kas nāks, stiprinās savu reģionālo piederību un palīdzēs mūsu lielo un mazo mērķu īstenošanā. Ticu, ka a/s *LVM* cels savu reputāciju sabiedrības acīs un mainīs tās attieksmi pret mums uz labo pusi», sacīja A. Felts.

Vēstījumu nākamajām paaudzēm nolasīt bija uzticēts a/s *LVM* Nekustamo īpašumu vadītājam Valdim Kalnam. «Ir 2015. gada septembris, vēsturisks mirklis a/s *LVM* šobrīd vēl topošajam klientu centram Dundagā, kura pamatos iemūrējam šo vēstījumu nākotnei» — tā sākas vēstījums. Tajā pieminēts fakts, ka, 21. gs. sākumā strauji attīstoties jaunām tehnoloģijām koksnes izmantošanā un apstrādē, koks veiksmīgi konkurē ar citiem materiāliem un to ārvalstīs jau izmanto dažādām būvēm, un arhitekti runā par koksnes debesskrāpjiem nākotnē. «Mēs, a/s *LVM* ļaudis, esam lepni būt šīs ekokustības priekšgalā Latvijā, izmantojot koku gan Rīgas biroja, gan īpaši šeit, Dundagas jaunajā topošajā klientu apkalpošanas centrā. Latvijā netrūkst speciālistu, kuri labi pārzina mūsdienīgās koka būves pamatprincipus un zina, kā izcelt koksnes labākās īpašības. Tāpēc šo ēku projektēja SIA *5. iela*, bet būvdarbi uzticēti pieredzējušam Latvijas būvniecības uzņēmumam SIA *Selva Būve*. A/s *LVM* klientu apkalpošanas centram vēlam ilgu un videi draudzīgu mūžu. Lai ēka dāvā siltumu, radošu un rosīgu gaisotni darbam!» noslēdzās vēstījums.

Pēc tā nolasīšanas vēstījumu parakstīja G. Laicāns, R. Orlovskis, A. Felts, galvenā arhitekte Ija Rudzīte un būvdarbu vadītājs no a/s *LVM* puses Uģis Perševics. V. Kalns to ielika kapsulā, bet T. Kotovičs pievienoja a/s *LVM* visbiežāk atjaunojamo koku — priežu, egļu, ošu, melnalkšņu, liepu, kļavu un bērzu — sēklas. R. Orlovskis kapsulu aizskrūvēja un nodeva darbiniekiem, kas to piestiprināja pie ēkas pamatiem. Pēc tam visi, kas vēlējās, rindas kārtībā vilka rokās darba cimdus un kapsulai uzmeta pa vairākām ķellēm javas.

Nozīmīgo pasākumu dalībnieki nosvinēja, cienājoties ar gardu brieža gaļas zupu, ko šķīvjos smēla a/s *LVM* darbinieki Jānis Zingniks un Normunds Paegleskalns, kafiju un kārumiem, kā arī pavadot laiku sarunās. A/s *LVM* darbinieki jau sapņoja par to, kurā jaunās ēkas kabinetā viņi pēc vairākiem mēnešiem sēdēs un strādās...

Diāna Siliņa

Pie mums, uz zemēm

Roku rokā rīkojamies!

Tamāra Kaudze, Dundagas novada atbalsta biedrības vadītāja, atskatās uz nesen pabeigto projektu jauniešiem *Sadarbojies radoši, rīkojies — tu varēsi!* un stāsta par iesākto lielo ieceri, ko raksturo tās moto: *Dundagā bērnu rotaļlaukumam būt!*.

Jaunieši ir iekustināti

— Jūnija *Dundadzniekā* jau minējāt par ieceri iesaistīt Dundagas jauniešus, kas beiguši vidusskolu, palikuši tepat un īsti nezina, ar ko aizpildīt savu dzīvi ārpus darba. Tagad jau varam atskatīties uz notikušo projektu!

— Jā, un tā nosaukums — *Sadarbojies radoši, rīkojies — tu varēsi* — jau atspoguļo būtību. Tā tiešām notika un turpinās — jaunieši mācās rīkoties. Projektā, ko finansēja Kultūras ministrija un atbalstīja arī Ziemeļkurzemes NVO atbalsta centrs, jaunieši trīs reizes pa piecām stundām mācījās, un ar nodarbību vadītāju, Rīgas Starptautiskās ekonomikas un biznesa administrācijas augstskolas Radošā biznesa inkubatora vadītāju Ivetu Cīruli, mēs bijām trāpījuši desmitniekā. Projekta pēdējā aktivitāte bija 8. IX — pieredzes brauciens uz galvaspilsētu.

Priecājos, ka vismaz daļu Dundagas jauniešu izdevās iekustināt, ka četri no piecpadsmit jauniešiem bija puiši un ka lielum lielā daļa arī turpmāk būs darītāji.

— Kā šos jauniešus apzinājāt? Kādas ir viņu tuvākās nākotnes ieceres?

— Uzrunāju katru personiski, izstāstot ideju un piedāvājot iesaistīties. Tas vienmēr iedarbojas. Tā izveidojās piecpadsmit cilvēku grupa vecumā no 18 līdz 30 gadiem, pārsvarā tie, kas palikuši Dundagā, vai arī kā Kristīne Savicka, kas daļēji dzīvo Rīgā, bet ar sirdi ir dzimtajā vietā un ir gatava darboties Dundaga labā.

Dažādas radošas iespējas mūsu jauniešiem jau pēc projekta piedāvā Iveta Cīrule. Gandrīz pilnīgi droši var teikt, ka divi mūsu jaunieši, Kristīne Savicka un Zane Grīnīte, dosies pieredzes apmaiņas braucienā uz Poliju.

— Jūsu rīkotajā Novada iedzīvotāju ideju darbnīcā 24. VIII viena no gaismā celtajām ierosmēm bija atdzīvināt Brīvā laika pavadīšanas centru.

— Jā, tā bija pašu jauniešu ideja, un pēc šī foruma mēs satikāmies gan ar Aigu Ūdri, kas pati ir ieinteresēta centra atdzīvināšanā, gan ar fantastiski iedvesmojošo SIA *Kolkasrags* izpilddirektoru Jāni Dambīti. Neformāla gaisotnē spriedām, kā būtu vislabāk rīkoties, un secinājām, ka jālūdz talkā jurists, lai grozītu pašreizējo centra statusu, lai izveidotu deleģējuma līgumu un centrs tiešām kļūtu par jauniešu pulcēšanās vietu. Tad mēs kā biedrība tur varētu darboties. Jauniešu komanda, Kristīne Savicka, Lelde Dēvita, Zita Stumbiņa un Evija Cirvele, jau ir gatava iet un darīt. Esam sprieduši, ko tur varētu darīt, svarīgi ir izdomāt arī jaunu nosaukumu, lai tas pats par sevi jau uzrunātu. Tā ka gaidām starta šāvienu.

Novembrī visi mani 15 projekta jaunieši un vēl 5 citi jaunieši tiksies ar speciālistu, kas pārzina motivācijas jautājumus, un tas jau notiks topošajā jauniešu centrā.

Bērnu rotaļlaukumam būt!

— Tieši tā saucās lielā iecere, kuras īstenošanai dūšīgi atrotījusi piedurknes Dundagas novada atbalsta biedrība.

— Jā. Lai gan Novada iedzīvotāju ideju darbnīcā piedalījās pamaz cilvēku, toties kādu darbu paveicām! Noskaidrojām piecas galvenās problēmas (sk. iepriekšējo *Dundadznieku*!), un šai, par rotaļu laukumu, esam pieķērušies pamatīgi. Liels prieks, ka tieši jaunieši to atzina par pašu svarīgāko, uzņēmās atbildību un sāka virzīt *Dundagas gadsimta problēmu*. Apzināmies, ka tā ir ne vien ļoti vajadzīga lieta, bet arī sāpīga tēma, runāts par to ir daudz, bet līdz šim neviens nav pieķēries. Tagad esam iesākuši un atkāpties vairs nevaram!

Svarīgi, ka tieši jauniešu pārstāvji Zane Grīnīte un Sigita Liepa gāja runāt ar pašvaldības speciālistiem, klāstīja mūsu kopīgo redzējumu. Es pievienojot tikai pēc tam.

— Tātad doma ir ierīkot rotaļu laukumu Stacijas dārzā. Tā ir vietējā sabiedrībā pretrunīgi vērtēta vieta. No vienas puses, ar to saistās mazbānīša laiki, 20. gs. 30. gadu otrajā pusē tur Dzelzceļa virsvalde nolēma labiekārtot apkārtni. No otras puses, mūsdienās Stacijas dārzs nesaistās ar pašas patīkamākās publikas pulcēšanos.

— Jā, šai vietai nav laba slava, bet mēs gribam to pilnībā mainīt, reabilitēt, un par to pārliecinājām arī mūsu sarunu biedrus pašvaldībā — priekšsēdētāju Gunāru Laicānu, Attīstības un plānošanas nodaļas vadītāju Lauri Laicānu, izpilddirektora pienākumu izpildītāju, Kultūras pils direktori Baidu Dūdu, nekustamā īpašuma apsaimniekotāju Gunti Kārklevalku un Saimnieciskā dienesta vadītāju Andri Kojro. Ja uzsveram vārdu «ģimene», tad kur pēc šādas vietas lūkoties? Tādas Dundagā nav. Ja Stacijas dārzu pārdomāti izveido, ja bērnu laukumu iekārto kompleksā ar sporta laukumu, ierīkojot āra trenažierus, par ko dažreiz jau spriests, ja atceramies jūsu pieminētos mazbānīša laikus, kas ir mūsu vēsture un lielisks resurss, tad rodas pilnīgi cita, jauna *bilde*. Mūsu jaunieši ir par to iedegušies, esam pārliecināti, ka spējam Stacijas dārzu piepildīt ar jaunu saturu.

— Dundagas pašvaldības interneta vietnē jau ir ievietots baneris, uz kura uzklikšķinot, tālāk atveras topošajam rotaļu laukumam īpaši izveidotā mājaslapa. Esat sākuši vākt arī ziedojumus.

— Tā ir. Ziedojumus sākām vākt 12. IX Spēka dienā, kad bērni kopā ar vecākiem zīmēja savus sapņu rotaļu laukumus, bet projekta jaunieši bija pārģērbušies par dažādiem pasaku tēliem. Četrās stundās savācām 140 €. Viens ziedotājs jau ir ieskaitījis naudu kontā. Interneta lapā *Bērnu laukumam Dundagā būt!* var sekot līdzi visām norisēm. Bet tikšanās ar pašvaldību noslēdzās ar vienošanos — rotaļu laukumu veidosim kopā. Jau rīkojam pirmos sapošanas darbus, arī turpmāk aicināsim talkā iedzīvotājus — sagrābt lapas, sadedzināt zarus, sapost vietu ziemai. Arī A. Kojro ar saviem ļaudīm uzņemsies zināmus uzturēšanas darbus, pirmie jau notikuši — Stacijas dārzā ir nozāģēti krūmi un koku zari.

Līdztekus tam liekam galvas kopā, lai domātu par laukuma skicēm. Priecājos, ka ļoti sparīgi ir pieslēdzies bērnudārzs *Kurzemīte*, meitenes šajā virzienā domājušas jau agrāk. Pēc tam nākamais solis — tehniskā projekta izstrāde. Tad jau būs priekšstats par tāmi, kas ļaus lūgt konkrētu palīdzību ziedotājiem gan naudā, gan graudā — dažādus materiālus.

Noteikti ņemsim vērā drošības apsvērumus. Rotaļu laukumā nedrīkst likt elementus, kas var būt bīstami. Tāpēc vairāk domāsim par intelektuālo pusi, spēlēm, kurās var iesaistīties visa ģimene.

Aktīvi popularizējam savu ieceri sociālajos tīklos, esam iekustinājuši lielu sabiedrības daļu, mums ir daudz atbalstītāju. Pašvaldība to novērtē. Saprotams, ka pašvaldība viena pati visu nepaveiks, bet roku rokā ar mums, ar sabiedrību — gan! 28. XI pilī rīkosim labdarības koncertu pret ziedojumiem, uzstāsies vietējie, atsaukušies arī viesi no Talsiem un Rojas. Pasākuma rīkošanas rūpes uzņēmusies mana māsa Inga Apškrūma, pie Ingas arī var pieteikties. Tas būs lielisks vienojošs pasākums visiem iedzīvotājiem.

Jāatzīst, ka daudzi mūsu bērni joprojām ir saistīti, par maz arī bijis labu pasākumu. Jāstrādā — jāuzrunā ar visiem, jāuzrunā cilvēki, jāvelk ārā no mājām! *Kurzemītē* par ieceri aizgūtnēm vēsta Zane Grīnīte, stāsta grupiņās un vecāku sapulcēs, aicina ikkatru iesaistīties. Esam izveidojuši iedzīvotāju sarakstu, kas ir gatavi iesaistīties, — kāds ar materiāliem, kāds ar naudu, kāds ar darbīgām rokām vai idejām. Pašlaik (17. IX . — Red.) ir pieteikušies vairāk nekā 40, bet saraksts nemitīgi papildinās.

Jā, pastāv risks, ka jauniekārtoto laukumu var izdemolēt. Bet, jo vairāk ļaužu iesaistīsies tā izveidē, jo tas drošāk būs, jo lielāka būs atbildība.

Pati mēnešus divus nebūšu Latvijā, bet esmu mierīga, jo ir citi darītāji. Zane, Sigita, Ieva Kristiņa... Ziņosim par mūsu darbiem sociālajos tīklos, rīkosim labdarības koncertus, sūtīsim oficiālas vēstules ziedotājiem. Esam aizsākuši milzīgu darbu un esam pārliecināti, ka izdosies.

Alnis Auziņš

Komentārs par bērnu rotaļlaukumu Dundagā

Pašvaldība ir priecīga, ka iedzīvotāji ir gatavi iesaistīties šī jautājuma risināšanā, jo līdz šim tas nav pienācīgi darīts.

Stacijas dārzs ir tikai viena no vietām, kuru varētu sakārtot un atdzīvināt. Kā bērnu rotaļlaukuma vietu varam attīstīt teritoriju pie bērnudārza, kur pašlaik jau ir izvietoti atsevišķi elementi. Tāpēc svarīgi ir saprast, kādai mērķgrupai katra vieta būs domāta. Lai tiktu skaidrībā, sauksim ieinteresētās puses kopā un runāsim par risinājumiem, lai līdz budžeta pieņemšanai deputātiem varētu piedāvāt koncepciju par rotaļu laukumiem Dundagā un tam vajadzīgo finansējumu.

Lauris Laicāns,
Attīstības un plānošanas nodaļas vadītājs

Dundagas patērētāju biedrība

Turpinājums. Sākumu sk. 5. (198.) numurā.

No laikraksta *Ventas Balss*,
nr. 55, piektdien, 1929.g. 26. jūlijā

Lauksaimniecības biedrība sūdzēs koku zāģētavu. Sakarā ar lielo ugunsgrēku, kurā nodega Lauksaimniecības biedrības *Druva* tautas nams un patērētāju biedrības veikals, būs laikam sagaidāma liela prāva. Patērētāju biedrība, kuras veikals un preces bija apdrošinātas par apm. 4 miljoniem, saņēmuši naudu no apdrošināšanas sabiedrības. Bet lauksaimniecības biedrībai, pateicoties zemai apdrošināšanai, ir jācieš prāvi zaudējumi. Tā kā ugunsgrēka iemesls esot cēlies, pateicoties Dundagas kokrūpniecības sabiedrības zāģētavai, *Druva*, kā dzird, domājot celt pret to prasību par zaudējumu atlīdzību.

No laikraksta *Brīvā Zeme*,
nr. 46, piektdien, 1937. g. 26. februārī
Dundagas patērētāju biedrība

Jaunais kooperatīvs strauji attīstījās un no maza veikaliņa Jaundundagā tas nedaudzos gados izauga par solīdu tirdzniecības uzņēmumu ar galveno veikalu Dundagas centrā un trīs nodaļām jūrmalas ciemos un Jaundundagā. Biedrība tagad apvieno 1100 biedrus un uzkrājusi pašas kapitālu 84 000 Ls. Bez tam tai pieder trīs nekustami īpašumi. Preču apgrozījums biedrības veikalos pagājušā gadā sasniedzis 600 000 Ls.

No tīras peļņas kooperatīvs pēdējos gados izmaksājis saviem biedriem prēmijas uz iepirkumiem 3 proc. apm. no pirkuma summas. Daļa peļņas ziedota sabiedriskiem mērķiem un valsts drošībai. Pēdējā laikā biedrība daudz līdzekļu iegulda sava nama izbūvei Vecdundagā, kur mitinās galvenais veikals. Līdzšinējās telpas tik lielam veikalam bija galīgi nepiemērotas. Pašreiz pabeigta telpu izbūve manufaktūras nodaļai. Jaunās telpas plašas, gaišas, ar modernu veikala iekārtu, kam līdzīgu lauku kooperatīvos būs grūti atrast. Vēl šogad cer izbūvēt pārējās veikala telpas un pienācīgi izdaiļot nama ārieni.

Dundadzniekiem par godu jāsaka, ka tie vienmēr bijuši atsaucīgi kooperatīva pasākumiem un izvadījuši kooperatīvu cauri tā saucamiem krīzes gadiem bez satricinājumiem. Sakarā ar valdības pēdējiem pārgrozījumiem mūsu zemes kooperācijā arī mūsu biedrības attīstība iegājusi jaunā posmā, kur tai paveras vēl plašākas izredzes.

Biedrības valdē darbojas: V. Upīte, E. Blūmberga, P. Vidners, K. Šleiners un J. Grīvans. Revīzijas komisijā: F. Muņķēvics, J. Šultners un J. Šūmachers. Lielākā daļa no šiem darbiniekiem jau vairākus gadus atrodas mūsu biedrības vadībā.

V. Upīte, Dundagas patērētāju b–bas priekšnieks.

No laikraksta *Ventas Balss*,
nr. 145, otrdien, 1937. g. 21. decembrī
Niekošanās ar revolveru
prasījusi cilvēka dzīvību

Sestdien, 18. decembra pēcpusdienā Dundagā noticis traģisks gadījums, kurš prasījis vietējā tirgotāja Haives Lemchena dzīvību. Notikums norisinājies sekošos apstākļos.

Dundagas Mūņu ciema *Mazkalēju* māju saimnieks Fricis Cēla kopā ar savu paziņu Armandu Kundziņu no Dundagas *Ošiem* iebraucis sestdien Dundagā. Pēc visu darīšanu nokārtošanas abi iegriezušies Hercenbergas 2. šķiras traktierī, kur ieturējuši krietnas pusdienas. Jau te Cēla savam paziņam stāstījis, ka gribot pirkt revolveru. Pēc iziešanas no traktiera Cēla Jamberga vīna veikalā nopircis 2 kortelīšus spirta un tad abi paziņas uz kādu laiciņu šķīrušies: Cēla devies Dundagas patērētāju biedrības veikalā, bet Kundziņš aizgājis uz H. Lemchena veikalu, pie kura palicis Kundziņa zirgs. Patērētāju biedrības veikalā Cēla uzrādījis ieroču atļauju un nopircis Valtera sistēmas revolveru līdz ar 50 patronām, 6 no tām veikalvedis tūliņ ielādējis revolverā un paskaidrojis saimniekam, kā ar ieroci apieties. Izgājis uz ielas, Cēla saticis patērētāju biedrības otrā veikala pārdevēju E. Kviesi un tā priekšā vicinājis savu jaunpirkto ieroci. Kviesis viņu apsaucis un Cēla tad devies uz Lemchena veikalu, lai satiktu Kundziņu. Veikalā bijis daudz ļaužu. Cēla vispirms piegājis pie kasiera E. Župes un prasījis degvīnu. Kad tas atteicis, ka tādas mantas veikalā nav, Cēla jokodamies mērķējis uz Župi no sava revolvera. Viņš ticis atkal apsaukts. Taču griba rotaļāties ar jauno ieroci bijusi tik stipra, ka Cēla devies no veikala ārā uz ielas, ielaidis tur vienu patronu stobrā un izšāvis gaisā. Pēc tam viņš atkal atgriezies veikalā ar revolveru rokā. Te viņam norādīts neālēties ar ieroci, bet tai vietā, lai paklausītu un bāztu to kabatā, viņš lielīgi pacēlis revolveru un iesaucies «Lūk, kur jauns ierocis! Nebīstaties!» Un šai pašā mirklī gājis vaļā šāviens. Tas ķēris veikala īpašnieku Haivi Lemchenu, un viņš nokritis uz grīdas. Izsaukts ārsts palīdzības sniegšanai un policija. Smagi ievainotais veikalnieks tomēr nebijis glābjams: pēc dažām minūtēm viņš miris.

Vakar nošautā sekciju izdarīja apriņķa ārsts Dr. P. Liepiņš un atrada, ka lode gājusi cauri plaušām un iestrēgusi mugurkaulā. Šāvējs apcietināts un nodots izmeklēšanas tiesnesim, kas to nosūtījis cietumā. Cēla paskaidro, ka bijis piedzēries un viss noticis nejauši, bez ļauna nolūka. H. Lemchena līķi vakar no Dundagas pārveda uz Talsiem un apbedīja.

Fricis Cēla ir 50 gadu vecs, precējies, 8 bērnu tēvs. Nošautais H. Lemchens ir 49 gadu vecs, viņš atstāj sievu un divi bērnus, pusotra un 11 gadu vecus.

Diāna Siliņa

Autore pateicas Ivaram Abajam par atbalstu raksta tapšanā.

Turpmāk vēl.

Skola sauc!

«Sveika, Dundaga, sveika!»

Dundagas vidusskolas 70 gadu jubilejas salidojums 26. IX pulcēja ap 600 absolventu, un mūsu, avīzes darbinieku, uzdevums bija reizē jauks un grūts — aptvert neaptveramo. Protams, dažiem apjautājāmies par viņu domām un izjūtām, par absolventu gaidām, un visās atbildēs saklausījām priecīgu satraukumu.

Jānis Skarbinieks, 61. izlaidums 2007. gadā, audzinātāja Austra Auziņa:

— Gribas satikt klasesbiedrus, apsveikt skolotājus. Zinu, ka ir tādi, kas atbrauks no ārzemēm, pats divus gadu esmu bijis prom. Noteikti aiziesim līdz mūsu audzinātājas atdusas vietai, noliksim ziedus. Koncertā gan laikam nebūsim. Pasvinēsim savā klasē.

Krista Gintere–Rutkis, 48. izlaidums 1994. gadā, audzinātāja Inta Kaudze:

— Esmu mērojusi tālu ceļu — no Floridas ASV, kur dzīvoju un strādāju skolā, mācu un audzinu 4. klasi. Latvijā ierados salidojuma dēļ un cenšos atbraukt, kad vien iespējams! Pēdējoreiz uz salidojumu biju pirms 10 gadiem. Par skolu ir saglabājušās ļoti labas atmiņas. Ļoti gribas satikt klasesbiedrus, jo gandrīz visus pazīstu jau kopš bērnudārza laikiem. Vēlos uzzināt, kā kuram klājas, padalīties atmiņās. Priecāšos satikt arī skolotājus un citus skolasbiedrus.

Kristīne Ozoliņa, 56. izlaidums 2002. gadā, audzinātāja Andra Grīvāne:

— Šis ir pirmais Dundagas vidusskolas salidojums, kurā piedalos. Uz pirmo negribēju braukt, uz otro netiku. Šoreiz gribēju būt un arī tiku.

Skola, ko esi absolvējis, ir nozīmīga, jo skolotāji centušies likt pamatu, kas vēlāk ietekmē tavu dzīvi. Esmu atbraukusi nosvinēt salidojumu no svētbrīža luterāņu baznīcā līdz beigām, satikt klasesbiedrus un atsevišķus skolotājus, kas vairāk iekrituši sirdī, un pateikt viņiem paldies.

Kopš pati mēnesi strādāju skolā — Vaiņodē —, esmu patinusi atpakaļ filmu par skolu un esmu domājusi, kas šajos skolotājos bijis tāds, kas mani uzrunājis un kas atstājis pēdas. Šorīt biju aizgājusi pie savas 2.–4. klases audzinātājas Ritas Zaueres, lai pateiktu viņai paldies. Tas bija aizkustinošs brīdis, man pašai nobira pa kādai asarai. Skolotāja Zauere mums mācīja pamatlietas: lasīt, rakstīt, rēķināt. Viņa slavēja, kāds mums skaists rokraksts. Skolotāja palīdzēja mums tādu izveidot. Kad kāds stundā bija aizsapņojies, viņa skaitīja pantiņu: «Guli, guli, miega cūka, / Rītu tevi svilinās». Tas skolotājai bija tāds tipisks teiciens. Spilgti atmiņā palikusi reize, kad viņa aicināja mūs izdomāt stāsta nobeigumu par Cibiņu un Buņģi un pati apraudājās, jo mēs visi izdomājām ļoti bēdīgas beigas.

Īpašs skolotājs man ir Imants Brusbārdis. Kad mācījos 11. un 12. klasē, man ļoti patika vēsture un politika. Skolotājs Brusbārdis vienmēr lika domāt dziļāk. Šķiet, viņš cerēja, ka eksāmenu nokārtošu A līmenī un studēšu žurnālistiku. «Tev ir loģiskā domāšana», skolotājs man teica. Nevienu no viņa cerībām nepiepildīju — eksāmenu nokārtoju B līmenī un žurnālistiku studēt arī neaizgāju. Ieskaitēs dažreiz saņēmu rakstītas piezīmes: «Nepareizi, bet loģiski!» Reiz vidusskolā skolotājs bija pārsteigts: «Neviens nav lasījis Hemingveju?! Un tu, Kristīne, arī ne?!» Kad studēju pirmajā kursā, cītīgi lasīju Hemingveju. Skolotājs Brusbārdis bija personība, un viņa devums ir bijis interesants un vērtīgs.

Krievu valodu mācījos «muļķīšu» grupā, jo ar to man diez kā negāja, bet prātā palicis, ka skolotāja Iveta Kundecka mūs mācīja, izmantojot dziesmas un teātra spēli. Krievu valodu apguvu ar šo mākslinieciskо paņēmienu un mammas palīdzību.

Skolotāja Sandra Braže mani ieinteresēja ar savām stundām kultūrvēsturē. Viņa mūs veda ekskursijās un saistoši stāstīja par dažādām kultūrvēstures lietām. Skolotāja Andra Grīvāne ielikusi kārtīgus pamatus angļu valodas zināšanām.

Rasma Ekimane, kādreiz Kēnigsvalde, 3. izlaidums 1948. gadā, audzinātāja Lizete Kārkliņa:

— Laikam jau būšu vienīgā no sava trešā izlaiduma! Tagad esmu kā pazudusi... Nav paziņu!

Vakar pa telefonu runāju ar Drosmu Īvnieci, bet laikam jau nebūs... (Bet Drosma tomēr ieradās. — *Red.*)

Kāpēc braucu šurp? Avīzē bija aicinājums. Un tur nevar būt divu domu. Dundaga taču ir visdārgākais, kas var būt! «Tavi dubļi mums ir sidraboti», kā teikts mūsu himnā. Un mums ir mūsu pils. Koncerts, pēc tam balle. Kur gan citur?! Domāju, ka esmu piedalījusies pilnīgi visos salidojumos.

Maija Gleglu, kādreiz Auziņa, 50. izlaidums 1996. gadā, audzinātāja Irēna Kronberga:

— Esmu ieradusies ar svinīgām izjūtām un iesākumā apmeklēju svētbrīdi luterāņu baznīcā. Priecājos te atgriezties kā absolvente un skolas patriote. Vienlaikus šī man būs arī mazliet skumja tikšanās, jo pirmo reizi vairs nav manas mammas, skolotājas Austras Auziņas... Gaidu atkalredzēšanos ar klasesbiedriem un skolotājiem, gribu redzēt, kāda izskatās skola. Līdz šim nevienu salidojumu neesmu izlaidusi! Tātad šis man ir ceturtais. Parasti ierodamies divi, es un Andris Grīvāns. Esmu dzirdējusi un ceru, ka šogad varētu būt kādi seši.

Vislabāk atmiņā palicis vidusskolas posms, kad apvienoja «a» un «b» klasi, atceros, kā 12. klasē vadījām Skolotāju dienu, atceros žetonu vakaru, izlaidumu ar ļoti daudz ziediem! Mūsu klase nebija pārāk aktīva, bet pēdējā zvanā gājām pie mūsu sestās klases audzinātājas Andželikas Lukovskas. Vispār mūsu klasei bija ļoti daudz audzinātāju!

— Vai kāds pašas gatavots cienasts arī ir līdzi?

— Būs! Nepaguvu uzcept plātsmaizi ar āboliem, bet ceru to vēl izdarīt tēta mājās! Pašu gatavots vienmēr ir visgaršīgākais.

Ilmārs Geige un Valdis Biķis, 15. izlaidums 1960. gadā, audzinātāja Hilda Vitmane:

I. G.: — Mums bija ļoti laba audzinātāja! Pagaidām esam trīs, es, Valdis Biķis un Jānis Vizbulis. Varbūt vēl būs kādas meitenes, kādi no paralēlklases, kāds jaunāks, kāds vecāks gadagājums. Visi jau esam vienu skolu beigušī. Galvenais ir satikšanās prieks! Starplaikos neiznāk. Taisnība, jūlijā gan mūsu klase mēdz rīkot savu salidojumu.

— Vai atceraties, kur atradās jūsu klase?

— Jāpadomā...

(Pienāk Valdis Biķis, un abi klasesbiedri lūko vienoties par kopēju nostādni.)

— Kas palicis prātā no visai tālajiem laikiem?

I. G.: — Strādājām kolhozā. Bija jau arī visādi *štuki*. Gājām uz ballēm, ko nemaz nedrīkstēja.

V. B.: — Mēs mācījāmies astotajā vai devītajā klasē. Kultūras namā pārtrauc balli un paziņo: tādam un tādam jāiet mājās. Šņabi arī drusku iedzērām.

I. B.: — Tagad vairs ne! Reiz mani arī pieķēra un prasīja, kas dzerts. Es atbildēju: piecdesmit sešcollīgo, toreiz visi saprata, kas ar to domāts. Skolotājs Čoders bija stingrs... Bet par visiem ir vislabākās atmiņas.

Uldis Kārklevalks, 63. izlaidums 2009. gadā, audzinātāja Sandra Braže:

— Šis man ir otrais salidojums. Pirmais notika gadu pēc mūsu izlaiduma, uz to bija sapulcējušies tikpat kā visi klasesbiedri. Tagad jau vairāk gribas sastapt klasesbiedrus un citus kādu laiku neredzētus cilvēkus, aprunāties ar skolotājiem, redzēt, kāda izskatās skola, un jauki pavadīt laiku. Strādāju Juridiskās palīdzības administrācijā un mācos maģistrantūrā biznesa augstskolā *Turība*. Vēl jāpabeidz maģistra darbs!

Ēriks Balodis, 24. izlaidums 1970. gadā, audzinātāja Marija Berga:

— Viens klasesbiedrs man mēģināja iestāstīt, ka esam 25. izlaidums, bet tā nav!

Kā vienmēr braucu ar ļoti jaukām izjūtām. Gribas redzēt un satikt skolasbiedrus. Šoreiz katram reģistrējoties iedeva nozīmītes. Jauki! Ir viens ierosinājums, ko gribu izteikt ar avīzes starpniecību. Laikam ritot, mēs cits citu sākam aizmirst. Ieraugām sejas, bet neatceramies vārdus un uzvārdus... Nezinu, cik viegli to būtu izdarīt, bet būtu ļoti jauki, ja salidojumos reģistrējoties katrs dabūtu savu identifikācijas karti — vārds, uzvārds, absolventēm — arī bijušais uzvārds, izlaidums un gads. Ja to varētu izdarīt, tas būtu lieliski.

Laikam neesmu bijis tikai uz vienu salidojumu. Vēl grūti teikt, cik būs. Tie, ka brauc, tie brauc, kas nebrauc, to nav. Mūsu klase bija liela, diemžēl ir jau kritušie. Smeldzīte jau arī ir...

— Gribu palūgt kādu ēverģēlīgu epizodi no skolas laikiem!

— Nevar saprast, ko drīkst stāstīt.

— Kaut kam jau ir iestājies noilgums.

— Tā gan ir... Viens no ekstravagantākajiem notikumiem saistās ar Kārli Čoderu. Ar viņu nepārtraukti bija kaut kādi ekscesi. Toreiz gandrīz no skolas izlidoju. Laikam daži skolotāji par mani iestājās. Jā, daļēji jau to var. Dzīvoju internātā — pilī. Vakarā durvis slēdza ciet, nekādas staigāšanas! Bet jauniešiem jau gribas. Cik tur tā darba, uztaisījām savu atslēgu. Čoders mūs pieķēra, un izcēlās liels skandāls.

— Tagad tas izklausās pilnīgi nevainīgi.

— Nu, vēl jau šis tas bija... Es nebiju vienīgais iesaistītais, un beigās mūs apžēloja.

Alnis Auziņš un Diāna Siliņa
Visvalža Biezbārža foto

Sens tik sens ir tas stāsts

Mūžu mūžos būs dziesma

Zinību dienā vidusskolas vēstures skolotājs Imants Brusbārdis mani sveicināja no kāda paziņas. Vārds pa vārdam, un es sapratu, ka sveicinātājs ir Arvīds Kanbergs, inženierzinātņu doktors un kora *Gaudeamus* goda biedrs. Arvīdu pazīstu teju gadsimta ceturksni, taču pēdējos 15 gadus nebijām tikušies. Šogad maijā uz mirkli saredzējāmies, kad Kanberga kungs viesojās Dundagā kopā ar Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) pensionāriem. Taču tikai pēc skolotāja Brusbārža ierosinājuma sapratu, ka slavenā vīru kora arhivāram varu lūgt mūsu novadam nozīmīgus stāstus, jo pirms pusgadsimta jaunais Rīgas Politehniskā institūta (RPI) koris piecus gadus pēc kārtas ir kuplinājis dažādus sarīkojumus Dundagā, nodibinājis draudzību gan ar vidusskolu, gan kultūras namu. Vidusskolas 70. jubilejas gads ir īpaši piemērots atmiņām.

Par Arvīdu Kanbergu

Inženierzinātņu doktors, RTU (RPI) mācībspēks no augstskolas dibināšanas 1958. gadā līdz šim laikam, RTU vīru kora *Gaudeamus* goda biedrs, bijušais kora vecākais, prezidents un arhivārs, vienīgais, kurš joprojām dzied korī no tā dibināšanas 1959. gadā.

Autora foto

Dzimis un līdz 14 gadu vecumam audzis un skolojies Laucienē, pēcāk Laidzes un Kandavas tehnikumā. 1949. gada 25. III, puisim esot Kandavā, māti un māsu padomju vara aizved uz Sibīriju. Tēvs jau iepriekš miris lēģerī.

Koros Arvīds dzied kopš otrās klases. 1948. gadā piedalījies pirmajos dziesmu svētkos Talsos, 1950. gadā — lielajos Dziesmu svētkos Rīgā. No tās reizes uz visu mūžu atmiņā iespiedies saviļņojums, ieejot Universitātes Lielajā aulā, «kā baznīcā».

Mācījies Latvijas Universitātes (toreiz Latvijas Valsts universitātes, LVU) mehāniķos, elektrotehnikas virzienā, bet viss darba mūžs pagājis RPI (RTU) Elektroenerģētikas fakultātē.

Draudzības sākums

— Kā tas gadījās, ka RPI vīru koris, nākamais *Gaudeamus*, piecus gadus pēc kārtas tik bieži brauca uz 150 kilometru tālo Dundagu? Nokļūt jau arī nebija tik viegli kā mūsdienās!

— Iespējams, viss sākās tādēļ, ka tolaik Dundagas vidusskolā strādāja diriģenta Paula Kveldes sievasmāsa. Bet tam visam ir priekšvēsture.

Ideoloģisku iemeslu dēļ partijas funkcionāri no Latvijas Valsts universitātes vīru kora diriģenta amata patrieca Haraldu Medni. Protestējot pret to, liela daļa koristu aizgāja Mednim līdzi uz Rīgas Skolotāju namu, kur Mednis nodibināja vīru kori *Tēvzeme*. Universitāte būtībā palika bez kora, bet partijnieki to negribēja tā atstāt, tāpēc uzaicināja Paulu Kveldi, kas tolaik diriģēja Lauksaimniecības akadēmijas kori, ar visiem dziedātājiem pārnākt universitātes paspārnē. Tā radās *Absolventi* — sākumā savā ziņā mākslīgs veidojums. Par kormeistaru Kvelde uzaicināja Konservatorijas 3. kursa studentu Edgaru Račevski. 1958. gadā, nodibinoties RPI, mums, jaunās augstskolas studentiem un pasniedzējiem, bija skaidrs, ka vajag pašiem savu vīru kori. Gan tāpēc, ka RPI saplūda studenti no citām augstskolām ar krietnu dziedāšanas pieredzi — no Medņa vadītā LVU vīru kora vien bijām kādi pieci puiši —, gan tāpēc, ka bijām sajūsminājušies par savu jauno augstskolu, mūs vadīja milzu patriotisms. Atceros, ka mēģinājumos notis mums bija uzrakstītas priekšā uz tapetēm... Sākumā gribējām piesaistīt kādu slavenu diriģentu, tomēr izraudzījāmies jauno Račevski. Iespējams, ka mūsu draudzības ar dundadzniekiem pamatā bija saikne Račevskis — Kvelde — Kveldes sievasmāsa.

Toreiz bija modē aģitbrigāžu braucieni, arī no mūsu jaunās augstskolas brauca pa visu Latviju, pasniedzēji un studenti, stāstīja par mācībām un uzņemšanas noteikumiem, kā arī koncertēja. Vienā tāda reizē RPI aizbrauca arī uz Dundagu. Tas bija pats sākums — ar dažiem pašdarbniekiem, bet vēl bez vīru kora.

Mudīte Eizentāle, ilggadēja RTU avīzes *Jaunais Inženieris* redaktore: — Toreiz, 1959. gadā, mēs aģitējām vidusskolā, kas atradās pilī, bet koncertējām kultūras namā. Es biju gan konferansjē, gan arī pati dziedāju. Kad šogad maijā pēc vairāk nekā pusgadsimta atkal biju Dundagā, man pils likās kļuvusi daudz lielāka, nekā tā bija palikusi manās atmiņās...

• 1960. gada 18. VI. RPI vīru kora dalībnieki ar amfībiju laižas iekšā Pāces dīķī.

RPI mākslinieciskās pašdarbības kolektīvu un dundadznieku sadarbības hronoloģija (1959–1965)

1959. gada pavasarī atjaunotā RPI (1958) pasniedzēju un studentu aģitbrigāde viesojas Dundagas vidusskolā. Informācija par jauno augstskolu un neliels koncerts kultūras namā.

1960. gada 19. III RPI vīru kora (no 1972. gada *Gaudeamus*) koncerts pilī.

1960. gada 18. un 19. VI vīru koris piedalās Talsu rajona Dziesmu dienās Dundagas parkā.

1961. gada 28. I vīru koris piedalās Dundagas vidusskolas 15 gadu svinībās.

1961. gada 23. VII vīru koris piedalās Dundagas pūtēju orķestra kapelmeistara un vadītāja Jāņa Blumberga 70 gadu jubilejas koncertā Dundaga parkā.

1964. gada 12. IV vīru koris koncertē Dundagas kultūras namā.

1964. gada 26. VI vīru kora ansamblis un deju kolektīva *Vektors* grupa koncertē vidusskolas izlaidumā.

1965. gads, vīru kora ansamblis piedalās vidusskolas izlaiduma klases žetonu vakarā.

RTU (RPI) studējuši un *Gaudeamus* dziedājuši vismaz divi Dundagas vidusskolas absolventi — Reinis Dinsbergs un Mārcis Pēterhofs.

• Jau pašā pirmajā ciemu reizē Dundagā 1960. gada 19. III RPI vīru koris dzied ne tikai pilī, bet arī uz pils jumta! Edgars Račevskis diriģē «Salst jūra marta nakšu salā...»

Viesmīlīgie dundadznieki

Turpina A. Kanbergs: — Jau no pirmās mūsu kora ciemošanās Dundagā 1960. gada martā mums izveidojās laba sadarbība ar toreizējo Dundagas kultūras nama direktoru Arnoldu Lūsi, ļoti izdarīgu vīru. Kā tajos laikos bija pieņemts, viena iestāde otrai, tās vadībai sūtīja oficiālu uzaicinājumu. Es šo saraksti esmu saglabājis. Dundadznieku sirsnības dēļ, lielā mērā Lūša un skolotāja Penēža atsaucības dēļ uzreiz aizsākās mūsu draudzība. Lūsis allaž izkārtoja mūsu šoferīšiem kabatas naudu, tādēļ viņi labprāt brauca. Kuplinājām dažādus pasākumus gan pilī — vidusskolā, gan kultūras namā, gan parka estrādē. Jau mūsu pirmajā ciemu reizē pilī kāds mums parādīja lūku, pa kuru iespējams nokļūt uz jumta. Mums to tik vien vajadzēja! Tā jau pašā sākumā iepazīnām Dundagu no augšas. Uz jumta arī nodziedājām dziesmu!

Ar vidusskolas fizikas skolotāju Arvīdu Penēzi iedraudzējāmies vidusskolas 15. jubilejas svinībās 1961. gada janvārī. Penēzis palicis atmiņā kā dažādās tehniskās norisēs ieinteresēts lietpratējs. Viņš pamatoti lepojās ar savu fizikas kabinetu, vienu no labākajiem Latvijā, skaidroja eksperimentus, aizrautīgi stāstīja par vaļasprieku — radioamatierismu. Viens skolotāja audzēknis, Reinis Dinsbergs, vēlāk studēja RPI un arī dziedāja mūsu vīru korī.

Penēzis mums stāstīja par Dundagas un pils vēsturi, par slaveno Naudas ozolu un arī dažādus sadzīviskus notikumus. Atceros tādu. Reiz vidusskolas audzēkņi izāzējuši kādu skolotāju, kaislīgu makšķernieku, kas Dundagas dīķī licis naktssņores. Puikas no bioloģijas kabineta paņēmuši kādu uzskates līdzekli, šķiet, izbāztu ķirzaku (nez kāpēc man prātā ir palicis krokodils?) un to pieāķējuši makšķerei galā. Skolotājs no rīta velk ārā makšķeri un pārbīstas. Baigais nezvērs! Ticu, ka puikas to varēja nostrādāt. Uz nedarbiem taču nagi niez!

Pavisam nesen *Gaudeamus* mēģinājumā ar vienu kora vecbiedru pārspriedām tos tālos laikus un atcerējāmies, kā Penēzis vienā no mūsu ciemu reizēm tieši RPI korim par godu kaut ko ķīmijas kabinetā bija izbrūvējis — tādu stiprāku aromātisku dzērienu. Man pat ir prātā, ka pusslauktuvīti bija piedestilējis, un mēs ar lielu prieku cienājāmies.

Skolotājs palicis atmiņā kā ļoti omulīgs un viesmīlīgs vīrs, stingrs un zinošs pedagogs,

• 1960. gada 18., 19. VI. Talsu rajona Dziesmu diena. Dundagas jauktā kora diriģents A. Alberings un RPI vīru kora diriģents E. Račevskis.

es pat teiktu, skolotāja etalons. Penēzis pēc kāda laika pārcēlās strādāt uz Roju, un arī mūsu spraigā draudzība ar Dundagu pārtrūka. Būtisks iemesls — koris strauji izauga, apvāršņi paplašinājās, braucām turnejā pa Sibīriju, dažādām Krievijas pilsētām. Taču mēs vēl diezgan daudzus gadus apmainījāmies telegrammām, viņš korim sūtīja apsveikumus gadumijā. Es kā kora vecākais tās saņēmu un esmu saglabājis.

Kora ansamblis kopā ar *Vektora* dejotāju grupu ir uzstājies 1964. gada 26. V vidusskolas izlaidumā, bet pēdējā liecība mūsu piecu gadu spraigajai draudzībai ir piemiņa no Dundagas vidusskolas 1965. gada žetonu vakara, kad klases audzinātāja Zenta Odmane mums uzdāvināja žetonu, ko esmu saglabājis.

bija koka beņķi, bet kolosāli amortizatori. Braucot pa bedrainiem grants ceļiem, likās, it kā sēdētu dīvānā. Bija arī centrālā apkure un brezenta pārvalks. Kad mūs, tā braucot, ieraudzīja kāds zirdziņš, tas uzreiz muka grāvī. Kad nu mēs ar amfībiju bijām nonākuši Dundagā, Kultūras nama direktors Lūsis lūdza, lai atvedam meijas dekorēšanai, par ko vēlāk atsūtīja pateicību. Ko vajag, vajag! Aizbraucām līdz Pācei. Ja jau tik liels dīķis, tad jābrauc iekšā. Makšķernieki gan, tādu ērmu ieraudzījuši, momentā satina makšķeres. Nofotografējāmies arī. Šķiet, ka bija arī foto, kur Penēzis redzams amfībijā kopā ar koristiem, tikai to bildi nevarēju atrast. Arī smukās dundadznieces pa dīķi izvizinājām.

Amfībijai, īstam visurgājējam, piemita tikai viens trūkums — pēc izbraukšanas no ūdens dažus pirmos kilometrus nedarbojās bremzes, tādēļ tai bija grūti dabūt tehnisko apskati. Ar amfībiju esam braukuši arī uz Koknesi, kuģojuši pa Daugavu, pa Usmas ezeru, nelegāli — uz Moricsalu. Par to mūs nostrāpēja.

• *1961. gada 23. VII. «Paņem ceļamaizei dziesmu, klavieres jau ceļā nepaņemsi līdz...» RPI vīri pierāda, ka var gan vienu, gan otru — dziedādami nes klavieres no kultūras nama uz parka estrādi. Kultūras nama direktors Lūsis visu laiku uztraucies, ka tik kas nenotiek ar krietni palietoto instrumentu.*

• *1960. gada 18., 19. VI. Talsu rajona Dziesmu diena. Koncerta afiša.*

Ar amfībiju pēc meijām un meitām

— Atcerēsimies vēl 60. gadu pirmo pusi!

— Ar prieku atsaucāmies Lūša oficiālajam aicinājumam kuplināt Talsu rajona rīkoto Dziesmu dienu Dundagas pils parkā 1960. gada 18. un 19. VI, ko pēc tam atspoguļoju augstskolas avīzē *Jaunais Inženieris*. Interesants fakts, ka fotogrāfiju otrā pusē drukāšanai parakstījis avīzītes toreizējais atbildīgais sekretārs Māris Čaklais.

Daļa koristu uz Dundagu brauca ar smago automašīnu, bet daļa — ar amfībiju. Amerikāņi, sniedzot saviem sabiedrotajiem tehnisko palīdzību Otrajā pasaules karā, bija uzdāvinājuši trīsasu *studebekerus*. Pēc kara DOSAAF (Brīvprātīgā Armijas, aviācijas un flotes veicināšanas biedrība jeb DOSAAF, krieviski *Добровольное общество содействия армии, авиации и флоту*, ДОСААФ) savāca veco kara tehniku, un divas nolietotās un norakstītās amfībijas nonāca RPI rīcībā. Vienu atstāja rezerves daļām, otru ar studentu palīdzību saķīlēja un izmantoja. Amfībijai

• *1960. gada 18., 19. VI. Talsu rajona Dziesmu diena Dundagas estrādē. Augšā lozungs: «Skani, mūsu dziesma, skani Dzimteneil»*

• *1961. gada 23. VII pūtēju orķestra kapelmeistara Jāņa Blumberga 70 gadu jubilejā parka estrādē.*

Bij' man vienas rozes dēļ(i)...

Balles pēc koncertiem bija neatņemama pasākuma sastāvdaļa. Tās notika uz saliņas līdz pat rīta gaismai, tad visus sagurušos koristus salādēja automašīnā vai amfībijā, brezentu pāri galvai, un prom! Pie Slokas sākām atmosties.

Protams, dundadznieces ar amfībiju izvizinājām. Daudzi puiši ar vietējām meitām piedzīvoja romantiskus brīžus pils parkā. Viens otrs no vecajiem zēniem pēc gadiem atzinās, ka savulaik Dundagas parkā ir zaudējis nevainību...

Pēdējais lielais mūsu koncerts Dundagā 1964. gada 12. IV, kad uzstājāmies jau frakās, beidzās ar starpgadījumu. Pēc koncerta kultūras namā kāds kora puisis, aplam iekarsis ar vienu Dundagas meiteni, tik sparīgi pa galvu, pa kaklu dzinās viņai pakaļ, ka viņa kāja nelaimīgi iesprūda starp podesta dēļiem un salūza. Dundagas slimnīcā dakteri ļoti meistarīgi kāju ieģipsēja, un tā mēs viņu nogādājām Rīgā ... sievai.

Vai būs turpinājums mūsdienās?

— No *Gaudeamus* pirmsākuma dziedātājiem esmu palicis vienīgais. Viens zobgalis no kora mani sauc par kora fosīliju. Es neiebilstu, man humors patīk. Ja nebūtu dziedājis korī, nebūtu iepazinis arī Dundagu.

— Paldies, Arvīd, par interesanto stāstījumu! Man klausoties uzplaiksnīja traka doma. Kā būtu, ja pēc pusgadsimta pārtraukuma *Gaudeamus* atkal atbrauktu uz Dundagu? Mums tagad ir jauna estrāde...

— Par to ir vērts padomāt!

Alnis Auziņš
Foto no Arvīda Kanberga albuma

Iz veciem rakstiem jeb Nodzeltējušas lapas pārskirstot

Koncerta izbraukumā

RPI vīru koris š. g. 19. un 20. martā devās savā otrajā koncertizbraukumā uz Kurzemi — Dundagu un Valdemārpili. Koncertizbraukums palīdzēs celt kolektīva saliedētību un dos iespēju kora dalībniekiem iepazīties ar Kurzemi un tās ļaudīm. *Jaunais Inženieris*, nr. 5 (26), 19.03.1960.

No dundadznieku un augstskolas sarakstes

1960. gada 15. III

Rīgas pilsētas izpildu komitejas Kultūras nodaļas priekšniekam

Lūdzu Jūsu piekrišanu Rīgas Politehniskā institūta vīru kora koncertizbraukumam 19. un 20. martā uz Dundagu un Valdemārpili. Pielikumā koncerta programma.

RPI vietējās komitejas
priekšsēdētājs Dorofojevs
RPI studentu kluba vadītāja Puriņa

1960. gada 3. VI

Rīgas Politehniskā institūta direktoram

Ļoti lūdzam atļaut Jūsu vadītās mācību iestādes vīru korim piedalīties Dundagas parkā rīkotajā Dziesmu svētku koncertā 1960. g. 19. jūnijā. ..

Pēc vīru kora koncerta Dundagā š. g. marta mēnesī Dundagas str. ciemata jauniešos radusies ļoti liela interese par Jūsu vadīto mācību iestādi, kā arī radās cieša draudzība ar Dundagas kultūras nama jaukto kori. Lai uzturētu radušās draudzīgās attiecības starp abiem koriem un vēl vairāk popularizētu un ieinteresētu skolu jaunatni apgūt politehnisko izglītību, būtu ļoti vēlama vīru kora piedalīšanās draudzīgajā koncertā. ..

Dundagas kultūras nama direktors Lūsis

1960. gada 15. VII

Rīgas Politehniskā institūta direktoram

.. Esam ļoti apmierināti par RPI vīru kora labā kvalitātē izpildītajām dziesmām, kas papildināja mūsu koncertu un atstāja klausītājos dziļu, paliekošu iespaidu. Izsakām atzinību visam kora kolektīvam un tā vadītājiem par teicamu disciplīnu, kā arī pateicamies par piedalīšanos svētku estrādes izdaiļošanā. ..

Dundagas kultūras nama direktors Lūsis

Par zaļu pat vēl zaļāks

Vislabākā balva ir piedzīvojums!

Esam jau rakstījuši par vidusskolas toreiz vēl 8. b klases (Una Sila) iegūto 3. vietu valstī *ZZ* čempionātā, kā arī pieminējuši balvu — ekstrēmo pārgājienu vasarā pa Latviju. Šoreiz ciemojos pie 9. b klases, lai ko vairāk uzzinātu par neparasto dāvanu.

Klausoties stāstījumā, man visskaistākā likās tieši kāda pārvērtība — no neziņas un sašutuma sākumā līdz sajūsmai un augstam novērtējumam beigās. Pārgājiens sācies tiešām ekstrēmi — aizvesti un izlaisti pie kāda meža nezināmā vietā, apkrāvušies ar mantām, instruktora vadībā devušies cauri mežam un purvaināmvietām, lijis... Nonākot galapunktā ar nosaukumu *Ezermaļi*, cauri slapji bijuši gan paši, gan mantas. Pārgurums un pārsvarā visiem nelāgs garastāvoklis... Kas tā par balvu?! Taču pēc tam trīs dienās piedzīvotais — kopā būšana, dažādu spēļu spēlēšana, jaunu apgūšana, rīta rosme, sacensības, vizināšanās ar laivu un katamarānu pa ezeru, peldēšanās, maizīšu smērēšana, zivju tīrīšana un zupas vārīšana, pat katlu mazgāšana un smagais pārgājiens sākumā — palicis atmiņā kā aizraujošs piedzīvojums.

Kas bijis visinteresantākais? Visi atzinīgi novērtēja spēli *Karogs*, ko tur iemācījis inspektors. Aleksim Rozenbergam paticis, ka pirmajā dienā uz *Ezermaļiem* gājis ar krokšiem, visiem bijušas slapjas kājas, vienīgi viņam ne. Tiesa, pašās ceļa beigās bijis jāizvēlas — vai nu iet cauri dziļai, dubļainai peļķei, vai mest līkumu apkārt. Aleksis bridis iekšā, ūdens bijis līdz ceļiem, un viņš gandrīz pazaudējis savus krokšus. Puisis arī atzina, ka pārgājiens viņam bijis liels piedzīvojums. Elzai Klēverei visaizraujošākās likušās dažādas bērnības spēles, ko spēlējuši līdz vēlam vakaram. Savukārt Anetei Savickai interesanti bijis tumšā spēlēt spēli *Karogs*, jo nevarēja atpazīt cilvēkus, ja kāds ienācis viņu zonā, nav bijis skaidrs, vai tas no pašu komandas vai otras. Mārai Silai paticis tas, ka, izņemot pašu sākumu, visi klasesbiedri *Ezermaļos* bijuši priecīgi. Helēnai Emerbergai visnoslēpumainākā šķitusi pirmā diena, kad gājuši un gājuši, nezinādami, cik tālu vēl jāiet. Meitene arī kā ieguvumu novērtēja iespēju klasei būt kopā vairākas dienas, kurās vēl vairāk tā sadraudzējās un saliedējās. Daniela Damberga atcerējās par gulbju mammu un viņas sešiem mazuļiem, kas ienākuši neitrālajā zonā un tur apmetušies, kad viņi spēlējuši *Karogu*, un traucējuši spēli. Tad skolotāja U. Sila un Aleksis Rozenbergs piepeldējuši ar laivu pie krasta un saukuši gulbjus, savukārt pārējie plaukšķinot dzinuši putnus uz ezera pusi. Daniela arī secināja, ka viņu iegūtā bijusi vislabākā no balvām. Ne jauns telefons, ne vienas dienas lidojums uz Itāliju, ko ieguva *ZZ* čempionāta uzvarētāju komanda, nebūtu interesantāks par ekstrēmo pārgājienu. Visi labprāt vēlreiz piedalītos tik saistošā pasākumā.

Diāna Siliņa

Iesēt un audzēt sēkliņu

25. IX Latvijas Nacionālajā bibliotēkā ikgadējā ekoskolu apbalvošanas ceremonijā bērnudārzs *Kurzemīte* baudīja pirmo darbu augļus — galvenā ieceres virzītāja, vadītājas vietniece izglītības jomā Rudīte Baļķīte tur saņēma diplomu, kas apliecināja, ka iestāde kļuvusi par ekoskolu.

Kā viņa ar lepnumu pastāstīja, pērnā gada darbu vērtējusi nopietna žūrija. Ne diplomu, ne Zaļo karogu nesaņem tāpat vien, tas ir jānopelna. Arī R. Baļķīte pavasarī atskaitēs bija sūtījusi gan pasākumu scenārijus, gan fotogrāfijas, kas apliecina bērnudārza darbošanos atbilstoši ekoskolu programmai. Pie Zaļā karoga tiek, trīs gadus pēc kārtas cītīgi strādājot.

«Pasākumā suminēja katru Latvijas ekoskolu, to dalībnieki rādīja priekšstādes, daloties pieredzē. Mēs tiešām vēl esam zaļi un daudz ko nesaprotam, taču, klausoties citos, bija skaidrs, ka esam iesaistījušies pamatīgā lietā. Piedzīvojām patīkamu piederības izjūtu — arī mēs esam šajā pulciņā! Simboliski, ka pasākums notika Gaismas pils Ziedoņa zālē, tas tikai izjūtas paspilgtināja», prieku neslēpa R. Baļķīte. Inga Apškrūma piebilda, ka viņai bijis lepnums, ka arī *Kurzemīte* ir ekoskolu saimē. Tas nozīmē citādāku domāšanu — atbildību par vidi, kurā dzīvo.

«Šajā gadā *Kurzemītes* kā ekoskolas tēma ir *Atkritumi*. Turpināsim runāt arī par veselīgu dzīvesveidu. Savukārt gada tēma bērnudārzā ir *Bērna valodas runas attīstība, izmantojot darbā integrētās mācību metodes un modernās informāciju tehnoloģijas*. Abas tēmas jāsaliek kopā», sacīja R. Baļķīte. I. Apškrūma norādīja, ka tas nemaz nav tik vienkārši. Taču, klausoties un skatoties pieredzējošāko ekoskolas kolēģu priekšstādes, radušās jaunas ieceres. «Lai būtu saistoši bērniem — mums tas ir būtiski. Mācām viņus, kopīgi darbojoties un rotaļājoties», papildināja I. Apškrūma. Savukārt R. Baļķīte norādīja, ka galvenais uzdevums ir ne tikai iekļauties ekoskolas programmā, bet arī stāstīt sabiedrībai par zaļo dzīves veidu. *Kurzemīte* ir *zaļi* domājoša jau daudzus gadus, bet nav to popularizējusi citiem. Interesanti, ka ekoskolu kustībā iesaistījušās arī daudzas augstskolas. Tās dara vislielāko darbu, jo tur jau notiek zinātniskā pētniecība. Tātad pastāv pēctecība — ekoskolas sākas ar bērnudārziem un turpinās skolās un augstskolās. «Mēs tikai iesējam sēkliņu un audzējam to», secināja R. Baļķīte.

Diāna Siliņa

Uzziņai

Ekoskolu programma ir viens no visaptverošākajiem un populārākajiem vides izglītības modeļiem pasaulē, Latvijā tas darbojas jau 11 gadus. Ekoskolu programmā Latvijā patlaban iesaistītas 170 izglītības iestādes — no pirmsskolām līdz pat augstskolām, bet visā pasaulē programmā ir iesaistītas vairāk nekā 43 000 skolas.

Iepriekšējā mācību gadā Latvijā plīvoja 98 Zaļie karogi. Šīs balvas skolām piešķir uz vienu mācību gadu un katru reizi jāizcīna no jauna. Lēmumu par skolu apbalvošanu pieņēmusi ekoskolu programmas Nacionālā žūrija, kurā ir valsts institūciju un sabiedrisko vides aizsardzības un izglītības organizāciju pārstāvji.

Radošā kopā sasiešana *Mājās*

Esam jau rakstījuši, ka Borisa un Ināras Teterevu fonds atbalstījis projektu *Dundagas «Mājas» sasien kopā lielus un mazus*, un iepazīstinājuši ar pirmajām norisēm, kas bija domātas centra biedriem. Sākoties skolas laikam, projekts turpinās ar *Burtu skolu*.

3. IX, siltā un saulainā dienā, pils parkā rosījās *Mazās skolas* skolēni un viņu audzinātājas, lai nokārtotu iestāšanās eksāmenu *Burtu skolā*. *Mājinieki* bija izdomājuši astoņus burtu punktus, katrā bija jāizpilda kāds uzdevums vai pat vairāki. Uzteicami centra lielākie bērni, šefi, kas vasarā jau nāca uz *Mājām* un gatavoja uzdevumus, ko šajā dienā pildīt *Mazās skolas* skolēniem. Parkā viņiem palīdzēja Zinta Ķierpe, kurai bija uzticēts atbildīgs uzdevums — uzņemt laiku un ar svilpes signālu ziņot, ka jādodas uz nākamo staciju. Visiem pa vidu, fotografēdama notiekošo, grozījās simpātiskā Ābece, ko bērni sauca par Burtu meiteni, bet kas īstenībā bija Felicita Kārklevalka.

Parkā pavadītais laiks patika gan bērniem, gan skolotājām. Annijai Trullei, Sandijam Zumbergam un Ģigam Paučam, 2.a klases skolēniem, vissaistošākā nodarbe šķita uzrakstīt sava vārda pirmo burtu uz papīra apļa un ielikt to spainītī. Savukārt 3. b klases audzēkņi — Emīls Alkšbirze un Kristers Kandis — atzina, ka viņiem paticis viss, bet Emīlam tomēr visvairāk pie sirds bija gājis punkts, kur jālīmē burti, lai izveidotos pantiņš, kas pēc tam visiem kopā jānoskaita un jāattēlo. Rihards Blumbergs piebilda, ka viņam īpaši paticis arī sekot Kristeram, labākajam lasītājam klasē, un līdz ar viņu izlasīt vārdu savienojumu «Burtu tārps». Bet pantiņš skanēja šādi: «Trešie tārpiņi traki trako».

Atzinīgi pasākumu novērtēja arī 1. b klases audzinātāja Ilva Zēberga: «Ļoti skaists pasākums. Bērniem patika. Jauki, ka stacijas vadīja bērni, nevis pieaugušie. Viņi atrada lielisku kontaktu ar maniem mazajiem sienāzīšiem. Pasākumā ļoti gudri bija iestrādāti audzināšanas uzdevumi. Mēs mācījāmies ne tikai burtiņus, bet arī to, ka debesis var būt sarkanas un violetas. Par kopīgo zīmējumu var sacīt: «Ir katram roka jāpieliek, lai lielais darbs uz priekšu tiek». Izstrīdējāmies un mācījāmies sadarboties, vienoties, kurš, piemēram, būvēs torni. Lai bērni adaptētos, šāds pasākums ir ideāls — gan priecājāmies kopā, gan mācījāmies».

Pēc eksāmena parkā bērni, kas nāk uz centriņu, visu mācību gadu darbojas *Burtu skolā*, kas noslēgsies maijā ar sarīkojumu, uz ko aicinās arī dzejnieci Inesi Zanderi un kurā radīto darbu un dažādas apgūtās prasmes rādīs *mājinieki*.

Centra apmeklētāji, *mājinieki*, katru nedēļu apgūs pa vienam vai vairākiem burtiem. Ko tas nozīmē? Viņi mācīsies I. Zanderes četrrindes. Kad kādu vakaru biju iegājusi *Mājās*, otrklasnieks Emīls Grīnerts mācījās pantiņu par burtu ā: «Ātri ārā, āži, auni, / Ālēsimies, kamēr jauni, / Dariet visu, ko jums rādu, / Sargājiet tik savu ādu!» Zēns iemācījās un saņēma konfekti, ko ielikt viņa īpašajā, Zintas šūtajā maisiņā, un krāsainajā bērnu sarakstā Alfa viņam ielīmēja aplīti. Lai taptu grāmata, bērni kopā ar Ausmu Goldbergu zīmē un līmē. Tā nu aplūkoju skaistās lapas ar akmeņiem, kas klausās un ausās, vai pie debesīm neparādīsies saules rausis. Katram bērnam pašam arī top maza grāmatiņa, kurā ielīmē to pantiņu, ko viņš ir iemācījies. Vēl taps burtu kubi, tērpi, kustības un dziesmas.

Darbu *mājiniekiem* ir daudz, tāpēc novēlam, lai viņi ir centīgi un viss labi izdodas.

1. X projektā sākās aktivitāte *Gudrās ģimenēs laimīgi bērni*. Tajā reizi nedēļā pulcējas 10 māmiņas, lai līdz decembra vidum piedalītos psiholoģes Ievas Freimutes vadītajās nodarbībās *Bērnu emocionālā audzināšana*. Nākamajā pusgadā māmiņas atkal sanāks reizi nedēļā *Mājās*, lai tiktos ar speciālistiem, kas saistīti ar bērnu veselību un audzināšanu, un citiem vecākiem, kas audzina bērnus, lai mācītos radīt svētkus bērniem un lai apgūtu visai ģimenei dziedamas dziesmas. Noslēgumā māmiņas gaidīs seminārs *Sievietes līdzsvars starp nozīmīgām lomām dzīves svarīgākajās jomās*.

Lai māmiņām prieks mācīties un apgūto lietot praksē!

Diāna Siliņa

Jau desmito reizi!

7. X pie Kolkas pamatskolas 10. reizi pacēla Zaļo karogu.

Rīts iesākās ar skolā ierasto sasauksmi un saskaitīšanos pa klasēm. Tad svinīgi ienesa Zaļo karogu. Starp citu, kopš pērnā mācību gadu skolai ir divi šādi karogi. Viens plīvo pie mācību iestādes, otrs kalpo iekštelpu vajadzībām. Visa skola nodziedāja savu zaļo himnu, kuras sākumvārdi rotā arī skolas sadaļu avīzē, — *Par zaļu pat vēl zaļāks ir mūsu skolas laiks*. Tad pamatskolas direktore Antra Laukšteine atcerējās, kā 15 gadus tālā pagātnē skolā uzplaukušas pirmās zaļās idejas, kā pamazām izpildīti visi ekoskolas kritēriji, kas vainagojas ar ilglaicīgu vides izglītību. Jāteic, ka vides izglītība Kolkā tiešām ir pavisam dabiska un nāk gandrīz vai pa logiem un durvīm iekšā — kura skola vēl atrodas divu jūru satikšanās vietā un ir priežu meža ieskauta!

Atgādināsim — pamatskolas vides tēma jaunajā mācību gadā ir ūdens. Bet Zaļais karogs šogad grezno 62 Latvijas skolas.

Vides izglītības koordinatore Aiga Ūdre aicināja visus skolēnus saņemt gan vecāko skolasbiedru izgatavotos *zaļos ordeņus*, gan uzdevumus šai dienai un arī nedēļai. Kādiem jārūpējas, lai telpās nevajadzīgi nedegtu gaisma, kādiem tika āra nodarbes veselības stiprināšanai, vēl citiem jāapvāko mācību grāmatas. Šāds uzdevums trāpījās arī šo rindiņu autoram, saucot atmiņā teju pusgadsimtu tālus notikumus... Jaunais reizēm ir aizmirsts vecais!

Direktore saka lielu paldies Aigai Ūdrei un Zaļajai komitejai — Madarai Liepai, Martai Muņķevicai, Kristīnei Stumbrai, Līvai Bramanei, Kārlim Runcim, Tomam Tindenovskim, Ralfam Rūdolfam Zorģim, Jānim Čačim un Sintijai Martai Antmanei —, kā arī visiem skolēniem, skolotājiem, darbiniekiem un vecākiem, kas ieguldījuši paši sevi, lai saņemtu Zaļo karogu!

Alnis Auziņš

Jauns sākums arī mākslā un mūzikā

Mācību gads Dundagas Mākslas un mūzikas skolā (DMMS), arī Kolkas mūzikas nodaļā, sācies ražīgi — ar lielu audzēkņu skaitu. Pie mums turpina mācīties arī kaimiņu novada bērni no Ances pagasta.

Priecājamies, ka ar pašvaldības atbalstu varam mācīt arī sagatavošanas klases bērnus mākslā, mūzikā un dejā.

Skola ir pilnībā nodrošināta ar vajadzīgo inventāru, mācību līdzekļiem un materiāliem, daļēji iegādāta apskaņošanas aparatūra, digitālās klavieres, gaidām jaunu bungu komplektu (rakstīts 29. IX. — *Red.*). Esam ieguvuši jaunu, plašu, mūsdienīgi aprīkotu mācību telpu mākslas valodas pamatu un kompozīcijas apguvei. Veidošanas klasē uzstādīta virpa, pilnveidotas arī citas mācību telpas.

Tas viss kalpo mūsu galvenajam mērķim — kvalitatīvi īstenot profesionālās ievirzes izglītības programmas, lai mūsu novada bērni varētu daudzpusīgi attīstīt savus talantus un godam nest novada vārdu Latvijā un pasaulē.

Skolas 17 pedagogi jau laikus uzsāka mērķtiecīgu darbu, lai gatavotu audzēkņus jaunā mācību gada valsts un citiem konkursiem, skatēm un festivāliem. Esam pārliecināti, ka mūsu darbs ar audzēkņiem atspoguļojas ne tikai emocionālajā, bet arī radošajā un loģiskajā domāšanā.

Skolas kolektīvs, vecāki un audzēkņi novērtē pašvaldības ieguldījumu skolas attīstībā un ir pārliecināti par veiksmīgu sadarbību arī turpmāk.

Linda Celma, DMMS direktores vietniece

Sveiks, lai dzīvo!

Lai ir vēlme apgūt valodu!

Krievu valodas skolotāja Iveta Kundecka Dundagas vidusskolas salidojumā saņēma izglītības un zinātnes ministres Mārītes Seiles parakstītu Atzinības rakstu. Prieks par mūsu skolotāju, ko izvirzījuši savējie, un par balvu, ko, pēc visstingrākajām mērauklām vērtējot, piešķīrusi nozares ministrija.

— Par skolotāju vēlējos kļūt, jau uzsākot skolas gaitas — gribēju visus mācīt. Pašlaik bērnus grūti piespiest lasīt grāmatas, bet man tas ir paticis vienmēr. Bērnībā līdz vēlai naktij pamanījos lasīt zem segas baterijas gaismā. Šādi izlasīju vai visu klasiku, arī manu mīļāko Viktora Igo romānu *Cilvēks, kas smejas*.

Man pašai laimējās mācīties latviešu valodu un literatūru pie skolotājas Annas Grīnbergas un Martas Kajakas. Pie skolotāja Ernesta Ābola iemācījos spēlēt akordeonu un spēlēju skolas stīgu orķestrī, bet skolotāja Valija Purmale iemācīja mīlēt mākslas vēsturi. Vairākus gadus darbojos skolas internacionālajā draudzības klubā, kuru vadīja skolotāja Maiga Grūsle. Sarakstījos ar bērniem no dažādām pasaules valstīm, dienā saņēmu četras piecas un vairāk vēstules. Jau tad sazinājos ar draugiem krievu valodā.

Vidusskolas gados daudz rakstīju *Padomju Karogam*, un 1973. gadā, skolu beidzot, redakcija man deva rekomendāciju, lai varētu kārtot iestājeksāmenus žurnālistos. Dabūju ļoti labas atzīmes, tikai vienu četrinieku (toreizējo 5 ballu skalā. —*Red.*), tomēr netiku, jo togad uz vienu vietu pretendēja 14 cilvēki. Mēs, vairākas noskumušas meitenes, ejam pa fakultātes gaiteni, un pēkšņi mūs uzrunā sekretāre: nebēdājieties, ir brīvas vietas latviešu filologos! Tā kā biju daudz lasījusi, man bija brīnišķīgi skolotāji, kuri iemācīja mīlēt literatūru, nolēmu iet uz filologiem. Drīz gan pārgāju studēt uz Liepāju, jo gribēju būt tuvāk praktiskajam skolotājas darbam.

Tieši tad Dundagā nebija, kas skolēniem māca krievu valodu. Esmu pateicīga skolas direktoram Guntim Grūslim, kurš man, jaunai, astoņpadsmitgadīgai meitenei, uzticējās un pieņēma darbā. Sākumā strādāju par pagarinātās grupas skolotāju *Mazajā skolā*, bet pavisam drīz mani uzaicināja mācīt krievu valodu. Nekad neesmu nožēlojusi, ka piekritu.

Esmu mācījusi arī latviešu valodu un literatūru — gan līdztekus krievu valodai un literatūrai, gan tikai latviešu valodu un literatūru, kas ir mana pamatspecialitāte, bet tagad mācu tikai krievu valodu. Priecājos, ka man dota iespēja strādāt kopā ar zinošiem, atsaucīgiem un izpalīdzīgiem kolēģiem.

— Kas šajos gados mainījies no krievu valodas mācīšanas viedokļa?

— Atšķirība ir liela. Senāk televīzijā daudzi raidījumi bija krievu valodā, otrkārt, skolā mācīja ne vien krievu valodu, bet arī literatūru, analizējām daiļdarbus. Tagad standarts paredz apgūt tikai valodas prasmes. Protams, ja ir izdevība, es papildus programmai nedaudz iepazīstinu skolēnus ar krievu literatūras klasiķiem.

Tagad mācīt krievu valodu nav viegli. Vienmēr lūkoju pamodināt skolēnos motivāciju. Ko mūsdienu Rīgā var iesākt bez krievu valodas? Izdevīgā gadījumā aicinu par to pastāstīt kādu absolventu. Man ļoti patīk ceļot, un es audzēkņiem stāstu, ka krievu valoda noder teju visā Eiropā, izņemot Angliju. Pati biju pārsteigta, kā spāņi mācās krievu valodu. Kāpēc? Tāpēc, ka pie viņiem brauc daudz krievu tūristu!

— Kāda bijusī skolniece salidojumā atmināejās jūsu iestudētus nelielus dramatiskus darbus...

— To es turpinu izmantot. Kad sestajā klasē sāku mācīt krievu valodu un bērni ir apguvuši burtus, pirmos vārdus un frāzes, mēs spēlējam leļļu teātri. Daudz dziedam. Skatāmies dokumentālās filmas. Kas var būt skaistāks par Pēterburgu! Diemžēl turp aizbraukt vairs nav tik vienkārši, tāpēc dodamies neklātienes ceļojumos.

— Jūsu dzīvesbiedrs Stepans ir ukrainis. Kādā valodā sazināties ģimenē?

— Varam runāt gan krieviski, gan ukrainiski, bet, protams, ikdienā runājam latviski. Vīrs latviešu valodu apguva ātri. Galvenais ir vēlme apgūt valodu.

— Pats esmu pārliecinājies, ka latvieši atšķirībā no krieviem baidās kļūdīties svešas valodas izrunā un ir zaudētāji.

— Tā ir. Audzēkņi, kas labi apguvuši krievu valodu, ir atzinušies, ka esot kauns Rīgā vērt muti vaļā, jo trūkst pārliecības. Tāpēc cenšos iedrošināt, pārliecināt, ka savas zināšanas droši var likt lietā.

— Kādas ir izjūtas pēc nesenā vidusskolas salidojuma?

— Brīnišķīgas! Četrām klasēm esmu bijusi audzinātāja no 5. līdz 12. klasei. No pēdējiem diviem izlaidumiem bija ieradušies gandrīz visi. Ziedu klēpi nejaudāju aiznest mājās. Kur nu vēl visi daudzie «paldies»!

— Un katra klase taču jūs aicina pie sevis?

— Tā tiešām ir problēma. Kurš pirmais sarunā! Visi grib satikties un kaut īsu brīdi pabūt savā klasē. Tas ir ļoti sirsnīgi. Lepojos ar savām audzināmajām klasēm. Tās nebūt nebija prātīgākās un nopietnākās, bet mēs vienmēr atradām kopēju valodu, un tagad visi ir kļuvuši par cienītiem, sirsnīgiem un atsaucīgiem cilvēkiem. Gribas ticēt, ka tas ir arī neliels mans nopelns. Paldies arī audzēkņu vecākiem. Bez viņu atsaucības un atbalsta audzināšanas darbs būtu bijis daudz grūtāks.

• *Ar dzīvesbiedru Stepanu.* *Foto no ģimenes albuma*
• *Vidusskolas salidojumā Ivetu Kundecku sveic Gunārs Laicāns.* *Visvalža Biezbārža foto*

Salidojumā no audzēkņiem dzirdēju frāzi: «Eu, izstāstīsim skolotājai kaut ko no tā, ko mēs skolas laikā sastrādājām!» Pretī skanēja: «Bet nekā tāda taču nav, skolotāja zināja visu!» Nopelnīt savu audzēkņu uzticību — tas ir liels gandarījums. Kad jūti, ka tev uzticas, ir vieglāk atrast kopīgu valodu. Glabāju daudzus savu audzēkņu noslēpumus, un man prieks, ja esmu varējusi palīdzēt kādai sāpošai sirsniņai.

— Cik skolotājam paliek brīvā laika?

— Tā ir, līdztekus tiešajam darbam ir daudz citu pienākumu — vadu svešvalodu metodisko komisiju, esmu novada bāriņtiesas locekle, skolas arodbiedrības priekšsēdētāja vietniece, darbojos Latvijas — Dānijas komitejā, ko ilgus gadus pati arī vadīju.

Brīvajā laikā ar lielu prieku ceļoju. Esmu bijusi daudzās Eiropas valstīs, Amerikā, Izraēlā. Jeruzalemē izstaigāju Kristus ciešanu ceļu, apskatīju Raudu mūri, peldējos Nāves jūrā. Vatikānā esmu saņēmusi paša Romas pāvesta Franciska svētību. Par ceļojumiem un piedzīvoto tajos varētu uzrakstīt veselu grāmatu.

Skolotāja darbs neļauj atlicināt daudz laika ģimenei, pašas bērniem, bet varbūt tieši tas palīdzējis viņiem kļūt par patstāvīgiem, atbildīgiem, sirsnīgiem cilvēkiem. Tagad cenšos vairāk laika veltīt savām mīļajām mazmeitiņām. Elizabetei ir 8 gadi, Sofijai — 6. Priecājos par kopā pavadītiem brīžiem. Mazmeitas teic, ka esmu mīļākā omīte pasaulē, un tajos brīžos ļauju sev aizmirst, ka esmu skolotāja, jo tie ir mirkļi, kas īpaši silda manu sirdi un sniedz patiesu prieku.

Alnis Auziņš

Olimpiskajā dienā

Sportiskas nodarbes 25. IX pulcēja visu skolu gan Dundagā, gan Kolkā.

Dundagā

Vidusskolā pasākumus rīkoja sporta skolotājas Una Sila, Skaidrīte Motmillere un Gundega Lapiņa. Kā pastāstīja **U. Sila**, sportiskā diena sākās ar direktores Aigas Štrausas uzrunu, atgādinot, ka šogad Olimpiskā diena notiek par godu vidusskolas jubilejai. Olimpisko uguni aizdedzināja Māra Sila un Aļģis Tomsons, karogu nesa, mastā uzvilka un tad goda sardzē stāvēja Kristiāns Ozols, Aleksis Dēvits, Klinta Bērente un Dita Sila. Šiem skolēniem pērn bija visaugstākie rezultāti valsts vai starpnovadu sacensībās.

Pēc kopīgās rīta vingrošanas skolēni piedalījās dažādās sportiskās nodarbēs 8 stacijās. Katrā no tām tiesāja kāds skolotājs, kam šogad nav audzināmās klases. Audzinātāji uz stacijām devās kopā ar savu klasi. Tur viņus sagaidīja tādas nodarbības, kādu sporta stundā nav un kurās var piedalīties gan zēni, gan meitenes. Bija basketbola elementi un sadarbības spēles, no kurām dažas īpaši Olimpiskajai dienai bija izgatavojuši Gints Slava un Jānis Kovaļčuks.

Katrs skolēns par piedalīšanos saņēma diplomu, 1. vietu ieguvējas klases — kausu (to iegādi finansēja pašvaldība), bet skola no Latvijas Olimpiskās komitejas — somu ar trim basketbola bumbām.

Pasākums beidzās ar kopīgu gardas putras ēšanu, bet pēc tam skolotāji un skolēni kārtoja skolu salidojumam.

Kuras klases šajās sacensībās ieguva kausu? Sākumskolā tā ir 4. a klase (Zanda Zvinģele), 5.–6. klašu grupā — 6. a klase (Ilga Blumberga), 7.–8. klašu grupā — 8. b. klase (Sandra Salceviča). Starp 9.–12. klasēm vislabākie rezultāti 9. b klasei (U. Sila), bet tikai 1 punkts mazāk — 10. klasei (Inta Freiverte).

Pajautājot par dienas iespaidiem 5. a klases skolniecēm Elīnei Burnevicai un Felicitai Ludevikai, 5. b klases skolniecēm Kristai Tomsonei un Ievai Pētersonei, kā arī 6. b klases audzēknim Ralfam Dubovičam, skanēja atbilde — *forša*, jo bijuši dažādi interesanti uzdevumi. Viņi atzinīgi novērtēja arī labos laika apstākļus. Vairākiem ļoti patika lidojošo šķīvīšu mešana. Ievai vislabāk patika stafete, kurā jāieliek bumbiņa ragavās, Kristai — uzdevums ar melno audumu, kas visiem jātur tā, lai bumbiņa ieripotu īstajās vietās atbilstoši cipariem, Felicitai — stafete, kur jāskrien un jāliek bumba grozā, kā arī uzdevums ar diviem riņķiem. Elīne, priecādamās par iespēja izskrieties, uzdevumiem ar riņķi, bumbām un piramīdām, no sirds piebilda: «Galvenais, ka nebija jāmācās». Ralfs priecājās arī par dāvanā saņemto saldējumu. Tas ticis visiem dalībniekiem. Skolēni nākamgad gribētu tikpat aizraujošu Olimpisko dienu!

Kolkā

Kā pastāstīja sporta skolotājs **Jānis Skarbinieks**, iesaistījās visa skola, arī mazie no bērnudārza, un diena pagāja basketbola zīmē. Katrā vecuma grupā noskaidroja labāko komandu un precīzāko metēju visās grupās. Labākajiem tika Olimpiskās komitejas gādāti kausi un basketbola bumbas, kā arī biļetes uz VEF spēli ar Ņižņijnovgorodas komandu.

Labākie sacensībās un konkursos

Trāpīgākais basketbolists: 1.–3. klasēs Ieva Antmane, 4.–6. klasēs Einārs Libreihs, 7.–9. klasēs Arnis Aivars Jankevics. Zīmējumu konkursā *Basketbols ir mana spēle*: Jānis Dāvids Ūdris, Anna Jansone, Laura Licenberga un Ingus Valciņš. Fotokonkursā *Basketbols ir mana spēle*: Ralfs Gleglu. *Basketbola stafetē*: 1.–4. klases komanda *Pūķi* (Filips Roderts. I. Antmane, Elīna Graudēvica, Ričards Laukšteins, Mikus Līdums, Miks Kehers), 5.–9. klasēs *Get rekt* (Edijs Pagils, Rihards Macijauskis, Ieva Langzama, Arnis Jankevics, Kārlis Roderts). Basketbola *Lielmačā*: 1.–4. klasēs *Pūķi*, 5.–9. klasēs *Mg-347571* (Toms Tindenovskis, Kārlis Runcis, Toms Jēkabsons, Monta Vezinga un Elizabete Bordjuga).

Alnis Auziņš un Diāna Siliņa

Līvu laiks • Līvõ āiga

«Labdien» un «uz redzēšanos» jeb Rozenfeldu pēcteči Kolkā

«Jõvā pāva!» ja «Nēmiz pāl!» agā Rozenfeld tagāntuļļizt Kūolkas

Iepriekšējā avīzē rakstījām, kā ar Baibas Šuvcānes grāmatas *Senais lībiešu ciems Kolka* palīdzību izdevās sniegt vērtīgas ziņas beļģu ģimenei, kas meklēja savas latviski lībiskās saknes un arī atrada tās Rozenfeldu dzimtā Kolkā. Septembra nogalē beļģi ciemojās atkal, un tikšanās *Lošnieku* mājās bija vēsturiska: pirmoreiz sastapās 101 gadus vecā kolciniece Fanija Budovska ar savu 87 gadus veco māsīcu Denisi Koningu! Stāsta Baiba Šuvcāne.

— Kādreiz, 19. gs. otrajā pusē un 20. gs. sākumā, Kolkā dzīvoja lībieši Didriķis un Ģertrūde Rozenfeldi. Viņiem bija bērni Andrejs, Pēteris, Kārlis, Elīza, Marija un Līna. Kārlis un Elīza dzīvoja Kolkā, Marija un Līna pārcēlās uz Rīgu, Andrejs krita I pasaules karā, par ko vēsta piemiņas plāksne Dundagas luterāņu baznīcā. Pēteris, acīmredzot bēgdams no soda ekspedīcijas, pēc Piektā gada aizbēga uz Beļģiju, kur nodibināja ģimeni. Viņam bija 13 bērni, no kuriem 5 agri mira.

Andreja meita Fanija Budovska (1914) tagad dzīvo Rīgā, bet vasarās ar dēliem — Kolkā.

Šogad septembrī uz Kolku atbrauca Pētera meita Denise Koninga (*Coning*) ar dēlu Rudiju Koningu (*Rudi Coning*) un Pētera meitas Džuljetas (mirusi) dēlu Luku (*Luka*). Citiem vārdiem, tālo ceļu bija mērojušas Pētera meita un divi viņa mazdēli — piecdesmitgadnieki. Luka savukārt ir tēvs Goedelei Jansenai (*Goedel Janssen*), kas pirmā bija ieradusies Kolkā meklēt savus radus.

Grūti jau aprakstīt tādu tikšanos, sevišķi pirmos mirkļus! Tas ir neatkārtojams saviļņojums, un visa kopā būšana pagāja ļoti emocionāli. Apbrīnojami, ka liktenis abām kundzēm devis iespēju tik cienījamos gados satikties. Protams, ierobežoja valodas barjera — Fanija runā latviski, Denise — tikai flāmiski. Tā nu abi beļģu kungi tulkoja no flāmu valodas angliski un otrādi, savukārt Fanijas mazmazmeita Laima Rodke — no angļu valodas latviski un otrādi. Ar tulkošanu piepalīdzēju arī es. Par spīti dažādām valodām siržu līmenī valdīja pilnīga saprašanās.

Atklājās, ka Rozenfeldu pēcteči par savām saknēm sākuši interesēties jau 80. gadu beigās, sākumā uzvārda «Rozenfelds» dēļ domādami, ka ir cēlušies no ebrejiem. PSRS laikos nodibināt sakarus ar Latviju viņiem nav izdevies. Viņi rādīja arī dažādus no savas puses savāktus materiālus. Savukārt mēs tālos viesus aizvedām uz senajiem kapiem, kur apglabāti Denises vecvecāki un citi Rozenfeldi, parādījām veco mājvietu, kur kādreiz dzīvojuši Didriķis un Ģertrūde un droši vien arī Denises tēvs Pēteris. Bijām Kolkasragā.

• *Kolkas* Lošniekos *26. septembrī. No kreisās: Rudijs Konings, Fanijas Budovskas mazmazmeita Laima Rodke, Fanija Budovska, Luka, Denise Koninga, dz. Rozenfelde.* *Baibas Šuvcānes foto*
• *Kūolka* Lošnieki *sigžkū 26. pāvan. Kurā pūolst: Rudijs Konings, Fanija Budovska pūoga tidār tidār Laima Rodke, Fanija Budovska, Luka, Denise Koninga, sindõn Rozenfelde.* *Baiba Šuvtsāne foto*

Interesanti, ka «beļģu Rozenfeldi» sprieda par dzimtai kopīgām rakstura īpašībām, kuras teicām uzreiz jau nomanām. Viena no tām — spīvums, ko viņi tagad saista ar savu lībisko izcelsmi. Cita vienojoša iezīme — asprātība. Tā piemitusi Fanijas māsai Natālijai, un to varēja nomanīt ar Denises dabā, lai gan valodas nezināšana viņai traucēja tieši uztvert sacīto. Acīmredzot gēni vieno! Luka pat izteica varbūtību, ka mūža novakari varētu pavadīt Kolkā... Savukārt Rudijs, ne nieka neprazdams latviski, apbrīnojami pareizi atkārtoja dažus latviešu valodas vārdus, pat sveštautiešiem grūto «uz redzēšanos».

Uzklausīja Alnis Auziņš

Vienā laivā • Īdsõ lõjas

Septembra pēdējā sestdienā un svētdienā Latvijā norisinājās otrais Somugru tautu festivāls, 27. IX pirmoreiz arī pie mums, Kolkā.

Pēc brīvas izvēles daļa somugru viesu svētdien izraudzījās apmeklējumam Vidzemi, daļa — Ziemeļkurzemi. Ciemiņu vidū Kolkā bija 4 ižoru tautas pārstāvji no Ingrijas (orientieris — Ļeņingradas apgabals Krievijā) — folkloras grupa *Talonmerkit*, 8 tradicionālo dziesmu ansambļa *Sõsarõ* dalībnieces (Dienvidigaunija pie Krievijas robežas), igauņu folkmūzikas pārzinātāja Leanne Barbo, kā arī vēl citi igauņu, Līvu savienības (LS) Ventspils un Rīgas grupu pārstāvji, ieskaitot savienības vadītāju Ievu Ernštreiti. Piedalījās arī Kolkas *Laula.*

Tautas namā pēc pagasta vadītāja Alda Pinkena un LS Kolkas grupas vadītājas Maijas Rērihas uzrunām viesus muzikāli sveica mūzikas skolas koklētājas un pamatskolas skolēni. Baiba Šuvcāne ar priekšlasījumu *Iepazīstam seno lībiešu ciemu Kolku, dabas takas, objekti, leģendas, cilvēki* klātesošos ievirzīja šīs vietas elpā un vēsturē.

Draudzīgā noskaņā pagāja visa diena — apmeklējot Kolkasragu, ciemiņiem iepazīstoties ar lībiešu centru *Kūolka*, stiprinoties ar bukstiņbiezputru, sklandraušiem un zāļu tēju Dženetas Marinskas *Ūšu* sētā un vēlāk citam citu iepriecinot koncertā tautas namā. Īpaši jāatzīmē igauņu tradicionālās mūzikas izpildītāja Leanne Barbo, kas lielisko kokļu, ragu un dūdu spēli papildināja ar skaidrojumiem latviešu valodā. Izrādās, ka igauniete mācījusies mūsu konservatorijā un spēlējusi *Auļos.*

I. Ernštreite pastāstīja, ka festivāla ierosinātāji ir Jānis Žīgurs un Rīgas Latviešu biedrība sadarbībā ar Somijas, Igaunijas un Ungārijas vēstniecībām. Šogad pirmā diena bija veltīta konferencei un viedokļu apmaiņai, arī ieskatam nacionālajā virtuvē un dokumentālo filmu programmai. Ieva uzteica Veronikas Milleres Līvzemes portretu projektu kā vērtīgu pienesumu somugru dienām. LS vadītāja arī uzsvēra, ka lībiešiem ir «tik daudz likumu par labu, tikai mēs tos pārāk maz izmantojam». No otras puses, Ieva atzina, ka svarīgi ir gudri rīkoties, ne tikai uzstājīgi pieprasīt.

• Sõsarõ *un Baiba Šuvcāne.*
• Sõsarõ *ja Baiba Šuvtsāne.*
• Talonmerkit *Kolkasragā.*
• Talonmerkit *Kūolka nanās.*

Ineses Dāvidsones foto
Inese Dāvidsone foto

Ingrita Tomtalu (*Ingrit Toomtalu*) no Setu zemes labprāt pastāstīja par savu krāšņo tautastērpu, ko grezno sudraba un melhiora rotas. Skatītājs pa gabalu dzird tikai dejotāju rotu žvadzoņu, bet tuvplānā atklājas, ka lielāko tiesu veido cara laika nauda — daudz 10 un 15 kapeiku monētu, arī *nikolaji.* Naudai pēc senas tradīcijas jāatspoguļo dzimtas turība. Meitenei pieaugot, dod aizvien jaunu naudu klāt un, kad tā iziet pie vīra, arī lielu saktu, bet visa rotājuma noslēgums ir krusts, — seti ir pareizticīgie. Viens greznojuma komplekts sver vismaz 4 kilogramus, un kādreiz tā vērtība samērota ar vienu govi.

Savukārt Dmitrijs Haraka–Zaicevs no ižoru kopienas pastāstīja, ka viņus Krievijā pat saucot par vāciešiem, no vārda «Ingermanlande» (Ingrija) atvasinot «*germanci*». Ižoru tauta izzūd, lielā mērā arī industrializācijas dēļ. Daži Dmitrija izteikumi lika īpaši aizdomāties. «*Mēs esam vienā laivā*» — to šeit, Latvijā, var attiecināt ne tikai uz lībiešu radniecību ar pārējām somugru tautām, bet arī pašu lībiešu un latviešu likteņkopību. Pie līvu centra *Kūolka* mūs, vietējos, pārsteidza ciemiņa izbrīns — kā mēs drīkstot lietot līvu karogu? Bet tas taču ir pašsaprotami! Izrādās, ka ižori to vairs nedrīkst, jo tas esot «etniskais separātisms»...

Humoram pieminams visu ārzemju ciemiņu, igauņus ieskaitot, milzīgā interese par Kolkas šprotēm — Kolkasraga apmeklētāju centru un *Top!* veikalu izpirka tukšu, tā ka vietējiem vajadzēja steigšus gādāt vēl!

Šķiroties sajūsminātie viesi izteicās, ka citugad visu festivālu vajadzētu rīkot Kolkā. Būs laikus jādomā, kur visus izmitināt!

Alnis Auziņš

Raibs kā dzeņa vēders

Mūsu Dace ir vislabākā!

«Ikvienam kolektīvam šķiet, ka to vadītāji ir paši labākie. To varam apgalvot pilnīgi noteikti, mūsu Dace arī ir pati labākā!» tā sākas vēstule, ko deju kolektīva *Dundang* jauniešu vārdā pavasarī uzrakstījusi Alise Jurča, lai pieteiktu deju kolektīva vadītāju Daci Treinovsku *Swedbank* izsludinātajam stipendiju konkursam.

Gan šī, gan deju kolektīva *Dun-dang* bērnu grupā dejojošā Kārļa Blūmentāla māmiņas Ilvas Balodes aizkustinošā vēstule par Daci Treinovsku neatstāja vienaldzīgus vērtētājus — interešu izglītības nozaru ekspertus un *Swedbank* pārstāvjus. Tāpēc 16. IX Rīgā, *Swedbank* centrālajā ēkā starp 50 dziesmu un deju svētku skolotājiem stipendiātiem atradās arī mūsu Dace. Viņa ir izaudzinājusi vairākas dejotāju paaudzes, vedusi savus kolektīvus gan uz Dziesmu un deju svētkiem, gan kopā ar tiem izbraukājusi Latviju un pasauli, iemācījusi mīlēt deju un valkāt tautas tērpu, pratusi saturēt dejotājus kopā un saliedēt...

Kā tagad jūtas pati skolotāja? «Vēstules tīmeklī izlasīju jau vasarā. Ar asarām acīs... Vispirms tas bija milzīgs pārsteigums, ka jaunieši un arī Kārļa mamma paši izdomājuši un uzrakstījuši vēstuli, bet reizē arī — liels pagodinājums. Saņemot ielūgumu, gan smējos, gan raudāju, gan sajūsmā kliedzu! Labie vārdi bija daudzreiz lielāks pagodinājums nekā stipendija. Rīgā, svinīgajā ceremonijā, izjūtas bija kā debesīs, it kā es lidotu. Visemocionālākais bija brīdis, kad nolasīja pirmos teikumus no Alises vēstules», iespaidos dalījās Dace, piebilstot: «Ikviens kolektīvs ir kā pulkstenis — ar daudz dažādiem zobratiņiem. Ja kāds nedarbojas, tad pulkstenis neiet. Viens nav karotājs, tikai visi kopā, cits citu atbalstot, varam paveikt lielas lietas. Mani dejotāji ir paši labākie. Paldies jums!»

Dundagas pils direktore Baiba Dūda sacīja: «Unikāli, ka Dundagas jaunieši paši rakstījuši vēstuli par savu iemīļoto kolektīva vadītāju. Ir dubultgandarījums: lepnums par skolotāju un par jauniešiem, kas ne tikai prot novērtēt, bet arī rīkojas».

Dace atgādina: 5. X senioru deju kolektīvs atzīmēs 5 gadu jubileju un mums ļoti derētu kungi un dāmas labākos gados, arī bērnu deju kolektīvā aicinām 8–12 gadus vecus spriganus puišus un meitenes, kā arī jauniešu un pirmsskolas vecuma kolektīvos atradīsies vieta ikvienam dejotgribētājam!

Diāna Siliņa

Darbību turpina Dundagas pagasta jauktais koris. Tas dzied dažādos novadā rīkotajos pasākumos, piedalās skatēs, kā arī kuplina Vispārējos latviešu Dziesmu un deju svētkus. Koris aicina pievienoties jaunus dalībniekus. Mēģinājumi katru pirmdienu plkst. 19.00 pils lielajā zālē.

Dundagas pašvaldība izskata nomas objektu piedāvājumus, lai nodrošinātu Kaļķu bibliotēku ar darbībai vajadzīgajām telpām. Piedāvājumu iesniegšanas termiņš ir 30. X.

Nomnieks: Dundagas novada pašvaldība, adrese: Pils iela 5-1, Dundaga, Dundagas pag., Dundagas nov., LV-3294. Saziņas persona: pašvaldības Centrālās bibliotēkas vadītāja Ruta Emerberga, tel. 63232268, 26484194; epasts: biblioteka@dundaga.lv. Nomas objekta vēlamā atrašanās vieta: publiski pieejamā vietā Kaļķu ciema centrā.

Piedāvājumu atlases nolikums pašvaldības interneta vietnē *www.dundaga.lv* un Centrālajā bibliotēkā Talsu ielā 7, Dundagā.

Sertificēta skursteņslauķa pakalpojumi.
Tālrunis 29643342.

Par skolām augstākajā līmenī

7. X darba grupas sēdē par skolu tīkla optimizāciju, kā arī jaunā pedagogu atalgojuma modeļa ieviešanu pie premjerministres Laimdotas Straujumas un izglītības un zinātnes ministres Mārītes Seiles piedalījās 14 pašvaldību pārstāvji, arī no Dundagas novada: domes priekšsēdētāja vietniece Andra Grīvāne un izglītības speciālists Dinārs Neifelds. Stāsta A. Grīvāne.

Galvenais uzdevums bija priekšstādīt novadu, lai uzskatāmi parādītu konkrēto stāvokli ar skolām, iepazīstināt ar novada redzējumu skolu tīkla sakārtošanā, informēt par jaunā pedagogu atalgojuma modeļa ietekmi uz pašvaldības budžetu, kā arī atbildēt uz premjerministres un ministres jautājumiem. Bijām sagatavojuši konkrētu priekšstādi par novada pašreizējo stāvokli un iespējamajiem draudiem, par to, ka mūsu skolu modelis ir optimāls, tur neko optimizēt nevar. Kā galvenos faktorus minējām iedzīvotāju blīvumu, lielo teritoriju, kuras prāvāko daļu klāj meži, attālumu starp skolām. Premjerministre atzina, ka attālumi ir pārāk lieli, lai kaut ko mainītu. Mums precīzi izdevās pierādīt, ka vidusskola te stabili pastāv 70 gadus, ka mūsu skolēni pēc 9. klases netiecas uz citām vidusskolām. Mūsu vidusskolas rādītāji salīdzinājumā ar kaimiņu novadu vidusskolu vidējiem rezultātiem centralizētajos eksāmenos ir augstāki. Arī noteiktajam skolēnu skaitam vidusskolas klasēs mūsu skola atbilst.

Premjerministre un ministre bija labi sagatavojušās: jau sākumā katra novada pārstāvji ieguva materiālus par vidējo eksāmenu rezultātiem salīdzinājumā ar vidējo valstī, par skolēnu skaitu visās klašu grupās un jaunā pedagogu atalgojuma modeļa finansējuma iespējamajiem plusiem un mīnusiem. Viņas labi pārzināja situāciju, un neviens nevarēja izlikties par to, kas nav.

Atšķirībā no vairākām citām mazajām pašvaldībām nevienu neērtu jautājumu, kas apšaubītu mūsu skolu kvalitāti vai nepieciešamību, nesaņēmām.

Uzklausīja Diāna Siliņa

Paldies!

Dundagas vidusskola atkal sapulcēja savējos — absolventus, skolotājus un darbiniekus. Mēs visi kopā atkal sevi stiprinājām ar stāstiem par pagājušo un esošo. Tie ir stāsti, kas veido mūsu nākotni. Vidusskolas saime apzinās, ka salidojums ir kā pozitīvs uzlādējums visiem, kas ieradās 26. IX, arī tiem, kas no tāluma bija kopā ar skolu domās.

Salidojuma sagatavošana un norise apliecināja Dundagas vidusskolas tagadējās saimes lielo gribu, apņēmību un spēju sapulcēt savējos. Pateicamies absolventiem, kas atsaucās un iesaistījās ar savu pienesumu salidojuma sagatavošanā, — Anitai Šulcei un Kristianam Kevrelim. Paldies arī visiem ārpus skolas saimes, kas sniedza atbalstu un padomu — pašvaldības, Dundagas Mākslas un mūzikas skolas un Kultūras pils darbiniekiem, īpaši Smaidai Šnikvaldei un Līgai Dzīlei, un visiem, kas līdzdarbojās salidojuma sagatavošanā un veiksmīgā tā norisē!

Aiga Štrausa, vidusskolas direktore

Bez zemniekiem neiztiks!

3. IX Prāgā starptautiskā konferencē, pārstāvot Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociāciju (LLKA), piedalījās piensaimnieku lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības (PLPKS) *Dundaga* valdes priekšsēdētājs Guntis Pirvits.

Vienādās problēmas

Konferencē *Atbalsta pasākumi ražotāju organizācijām jaunajā kopējā lauksaimniecības politikā un lauksaimniecības kooperatīvu iespējas*, ko rīkoja Eiropas lauksaimnieku organizācija COPA-COGECA un Čehijas Lauksaimniecības asociācija, piedalījās Čehijas, Holandes, Vācijas un Slovākijas pārstāvji. G. Pirvits pastāstīja, ka Čehijā un Slovākijā ir tieši tādas pašas problēmas kā Latvijā: pārāk daudz pienotavu un mazu, neefektīvu saimniecību, piena cenai tendence noslīdēt uz leju, ir diezgan liels produktu uzcenojums lielveikalos, piena un tā produkcijas imports, kas ienāk no citām valstīm, radot pārprodukciju.

Ko darīt? Jāskatās uz savām pašizmaksām, tehnikas vienības noslodzi uz hektāriem, jārada inovatīvi produkti, jārosina iekšējais tirgus. Čehi stādīja priekšā zīmi Čehijas karoga krāsā, ko varētu pielikt pie viņu valstī ražotās produkcijas. Latvijā saražotajai produkcijai tāda ir ābola formā. Liela nozīme ir orbītorganizācijām — mums, kooperatīviem, tāda ir LLKA —, kur zemniekiem būtu jāiekļaujas un jāstrādā kopā. Tām būtu arī jāraugās, lai lielveikalos nonāktu vienādas kvalitātes produkti.

Nākotnē cilvēku skaits pasaulē krietni pieaugs, jau ap 2020. gadu. Jau tagad 50% cilvēku dzīvo pilsētās, ar laiku tur būs 70–80% ļaužu. Tad orbītrganizācijām būs jādomā, kā piegādāt produkciju līdz patēriņa vietām — lielpilsētām. Konferencē secināja, ka bez zemniekiem pasaule neiztiks.

Mūsējie Latvijas kopskatā

Stāvoklis mūsu piena nozarē ir diezgan sarežģīts. G. Pirvits kopā ar Lietuvas un Igaunijas kolēģiem gatavojies Briseles protesta akcijām, kopā rakstījuši vēstuli par Krievijas embargo radīto zaudējumu — 50 miljonu eiro — kompensēšanu. Jautājums ir, kas jādara, lai mūsu valstīs saglabātu piena nozari.

Latvijā atsevišķās vietās govju fermas pārdod, Lietuvā — vairāk... Poļi iepērk kaimiņvalsts zemnieku ganāmpulkus.

Kā ar Ķīnas tirgu? G. Pirvits piedalījies arī sanāksmēs Zaļeniekos, kur kopā ar kolēģiem izstrādā Latvijas piena nozares stratēģiju. Ķīnā ir liels tirgus, bet ilglaicīgās prognozes neliecina, ka vairāk lietos pamatproduktus — piena pulveri, sviestu un sieru. Daudz kas atkarīgs no prasmes savu produkciju piedāvāt vai radīt kādu būtiski jaunu, pircējiem pievilcīgu produktu. Arī tad, ja Krievija atcels embargo, nebūs tik viegli šajā tirgū atgriezties.

Pašlaik PLPKS *Dundaga* zemniekiem par pienu maksā ap 22 centu litrā, to nosaka, vērtējot piena kvalitāti. Visticamāk, piena cena drīzumā arī nemainīsies.

G. Pirvits uzsvēra, ka mūsu kooperatīvam jādomā, kā pārstrādē samazināt izdevumus un radīt inovatīvus produktus. Tā kā Dundagas pienotava ir pārstrādes uzņēmums ar savām tirdzniecības vietām vairākās pilsētās, uz kopējā fona tas izskatās diezgan labi.

Diāna Siliņa

Gan joki, gan vēsture

24. X plkst. 18.00 Kolkas tautas namā iepriecinās Zane Jančevska programmā *Dziesmu dance.*

Z. Jančevska: «Bija jāpaiet vienam laika nogrieznim, līdz sapratu, ka mūsu tautasdziesmas, gan runājamās, gan dziedamās, nav tikai ritmisku pantiņu skandēšana. Tās ir gan zināšanas un padomi, gan joki un apcelšanās, gan vēsture un augsts morāles kodekss. Mūsējais. Jo vairāk tajās meklē, jo vairāk atrod un interesantāk kļūst. Arī dziedot. Un, ja mēs visi esam kopā, tad gribas smaidīt un dziedāt, un stāstīt, ko esmu atradusi, piedzīvojusi, izlasījusi. Es gribu tās dziedāt jums, lai mēs smaidām visi kopā! Lai ir jautri un brīžam — mazliet smeldzīgi. Bet pāriet bēdas, un ceļas pašapziņa. Mūsējā. Kopējā.

Uzvedumā piedalās jauni un talantīgi palīgi — etnomuzikologi Lauma Bērza, Ēriks Zeps un Ansis Jansons, kuru rokās dzied vijole, akordeons un kokle. Skanēsim kopā!»

***Rīko pozitīvo pasākumu aģentūra* 5 pipari**

Par aizgājējiem

Pašvaldības izdevums *Dundadznieks*, pamatojoties uz *Fizisko personu datu aizsardzības likumu*, vairs nepublicēs ziņas par mirušajiem. Skaidrot lūdzām pašvaldības juriskonsultu Aigaru Šturmu.

Fizisko personu datu aizsardzības likuma 6. pants noteic, ka ikvienai personai ir tiesības uz savu personas datu aizsardzību. Saskaņā ar šā likuma 2. panta 3. punktu personas dati ir jebkāda informācija, kas skar identificētu vai identificējamu fizisko personu. Lai arī šī likuma izpratnē par fizisku personu uzskatāma tikai dzīva persona, tomēr informācija par noteiktas personas nāvi, piemēram, neplānota un priekšlaicīga pastarpināta informācija, ka māja, iespējams, palikusi nepieskatīta, var ietekmēt dzīvu personu, piemēram, radinieku tiesības, tāpēc šīs ziņas ir aizsargājamas. Viena no personas datu aizsardzības sastāvdaļām ir nosacījums, ka personas datus drīkst apstrādāt (un arī sniegt), ja tam ir tiesisks pamats (šī likuma 7. pants). Līdzšinējā prakse liecina, ka neviens no likumā minētajiem tiesiskajiem pamatiem neparedz publicēt informāciju par aizgājējiem. Tas nozīmē, ka valsts pārvaldes institūcijām nav tiesiska pamata šādu informāciju sniegt, piemēram, pašvaldības izdevumiem.

Arī jautājumā par nekrologu un līdzjūtību publicēšanu aizgājēja tuviniekiem regulējums ir tieši tāds pats. Tomēr šajā gadījumā par iespējamo dzīvo personu datu izpaušanu atbild nekrologa vai līdzjūtības autors, kuram jāpārliecinās, ka tādējādi nebūs izpausti kādas dzīvas personas dati. Proti, nekrologs un līdzjūtība var ietvert ne tikai ziņas par konkrētas personas nāvi, bet arī plašāku informāciju, piemēram, par pārmantojamu slimību (ja aizgājējam ir bērns, tad tādējādi būs aizskartas bērna tiesības, pastarpināti publiskojot informāciju arī par bērna slimību), informāciju par aizgājēja īpašumu (tādējādi pastarpināti būs ziņots par radinieku īpašumu, ja tie pieteiksies uz mantojumu) u. c. informāciju.

Šis nav oficiāls atzinums, bet gan informējoša rakstura skaidrojums.

Alnis Auziņš

«Dundadznieks» nr. 10 (203)
2015. gada oktobris.

Dundagas novada pašvaldības izdevums, iznāk reizi mēnesī, reģistrācijas nr. 000702696.

Adrese: Dundagas pils, Dundaga, LV-3270.
Redkolēģija: Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 63237858, epasts: *alnis@dundaga.lv*), Gunta Abaja, Baiba Dūda, Gunārs Laicāns, Lauris Laicāns, Aivars Miška, Aldis Pinkens, Diāna Siliņa un Smaida Šnikvalde.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauž redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos sniegusī amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijās — arī intervējamais. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā. **Metiens:** 1500 eks.
Internetā: www.dundaga.lv/avize

Dzīve tuvplānā

Vīdalnieki ātri vien pēc deputātes Guntas Abajas, toreizējā izpilddirektora Visvalža Radeļa un *Dundadznieka* redakcijas apciemojuma martā nodibināja biedrību *Visvīdale*, kas daudz ko jau izdarījusi, aizraujot vietējos. Tā piedalījusies arī pašvaldības iniciatīvu projektu konkursā. Rezultāts ir redzams — 9. X sapostā vietā pretī veikalam atklāja informatīvo stendu par Vīdali, bet pie skolas pagatavoti un uzstādīti gan trīs soli, gan šūpoles, dobi grezno klinšrozītes. Pat ziņkārīgais Buratīno uzkāpis ozoliņā apriecāties par vīdalnieku veikumu.

Diānas Siliņas foto

Vai migranti, patvēruma meklētāji? Un vai vienmēr dodas uz dienvidiem? Tā un gan jau vēl kaut kā citādi var jautāt Eiropas Putnu vērošanas dienās oktobra pirmās nedēļas nogalē. Vislabāk izvaicāt ornitologu Gaidi Grandānu Kolkasragā, kas mūsu krastmalu atzīst par putnu vērošanas vietu numur viens visā Ziemeļeiropā. Jā, putni, izmantojot piekrastes augšupceļošās gaisa strāvas un tā taupot spēkus, lido arī uz rietumiem! Kurp dosies fotogēniskais apogs? *Gaida Grandāna foto*

Skola mums ir arī Kolkā, un tur Olimpiskā diena aizripoja basketbola zīmē. Lai gan grozabumba nav mūspuses iecienītākais sporta veids, tomēr tā ir vienīgā komandu spēle, kurā esam bijuši Eiropas čempioni, turklāt pirmie. Un šoruden Latvija pēc 78 gadu pārtraukuma pat uzņēma Eiropas čempionāta dalībniekus! Varbūt kāds no šiem zēniem kļūs par Jāņa Krūmiņa vai Valda Valtera pēctečiem? *Annas Dāvidsones foto*

Laiki mainās. Stagnācijas gados — cerams, ka vēstures stundās bērnus un jauniešus iepazīstina arī ar šo mūsu dzīves drūmo posmu! — padomju ļaužu fizisko mundrumu centās panākt, radioprogrammā iekļaujot rīta vingrošanas raidījumus. Tagad skolēnus pievērsties sportam un tātad rūpēties par savu veselību aicina Olimpiskās dienas pasākumi. Arī Dundagā. *Dināra Neifelda foto*

BORISA un INĀRAS TETEREVU FONDS

Saulainajā 3. IX pils parkā rosījās *Mazās skolas* skolēni un viņu audzinātājas, lai nokārtotu iestāšanās eksāmenu *Burtu skolā*. Ir aizsācies *Borisa un Ināras Teterevu fonda* atbalstītais projekts *Dundagas «Mājas» sasien kopā lielus un mazus*. Tagad *Burtu skolas* dalībnieki bērnu dienas centrā *Mājas* katru nedēļu apgūst pa vienam vai vairākiem burtiem, iemācoties kādu Ineses Zanderes četrrindi. Piemēram, «Ātri ārā, āži, auni, / Ālēsimies, kamēr jauni, / Dariet visu, ko jums rādu, / Sargājiet tik savu ādu!» *Diānas Siliņas foto*

Kādas galvas slēpjas aiz baltajām ķiverēm, ir vairāk vai mazāk nojaušams. Savukārt kapsulā ieliktais vēstījums nākamajām paaudzēm nav nekāds noslēpums — tas stāsta par koka izcilajām īpašībām un lietpratējiem, kas pielikuši roku mūsdienīgās ēkas — *Latvijas valsts meži* biroja — būvniecībā. *Laura Laicāna foto*